

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och psykologi

Den onormala kvinnan

En kvalitativ studie av konstruktionen av kvinnliga
våldsbrottslingar och hur detta kan ta sig uttryck i svensk press

Chris Hägglund

2016

Examensarbete, Grundnivå, 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utrednings kriminologi
Examensarbete för kandidatexamen i kriminologi

Handledare: My Lilja
Examinator: Lars Westfelt

Abstract

“The abnormal woman”

- A study on the construction of violent female offenders and how this gives expression in the Swedish press.

The aim of this study was to investigate how the female criminals are portrayed in media, with a scientific theoretical basis of social constructionism. The study is based on various stereotypes that can be used in media's representation of female offenders. To investigate this, a qualitative content analysis was used. The essay is based on a social constructivist approach, which means that female and male is seen as something socially constructed. The theoretical bases are located in gender theory and the various designs which exist in Media's image of the female offender. Media can use various stereotypical descriptions of violent female offenders and can also reproduce the perception of the female offender as a abnormal woman. The conclusion drawn is that media contributes to a one-sided picture of female offenders and that further research on women and crime in media is needed as this field of research is relatively small.

Keywords: *Stereotypes, media, female crime, social constructivism,*

Sammanfattning

Syftet med studien har varit att undersöka hur kvinnliga våldsbrottslingar porträtteras i media med en vetenskapsteoretisk utgångspunkt i socialkonstruktionismen. Studien har sin utgångspunkt i olika stereotyper som kan användas i medias framställning av kvinnliga gärningspersoner. För att undersöka detta har en kvalitativ innehållsanalys använts. Uppsatsen utgår ifrån en socialkonstruktivistisk ansats vilket innebär att kvinnligt och manligt ses som något som är socialt konstruerat. De teoretiska utgångspunkterna ligger i olika konstruktioner som förekommer i medias framställning av den kvinnliga brottslingen samt i genusteori. Media kan använda olika stereotypa beskrivningar av kvinnliga våldsbrottslingar och kan därför också reproducera uppfattningen om den kvinnliga brottslingen som en avvikande kvinna. Slutsatsen som dragits är att media bidrar till en ensidig bild av den kvinnliga brottslingen och att det krävs ytterligare forskning kring kvinnor och brottslighet i media då detta forskningsfält idag är förhållandevis litet.

Nyckelord: *Stereotyper, media, kvinnlig brottslighet, socialkonstruktionism.*

Förord

Jag vill tacka min handledare My Lilja för hjälp och vägledning under denna tid.

Chris Hägglund

Stockholm 2016-10-04

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 Syfte och frågeställningar	5
1.2 Förklaring av begrepp.....	5
1.3 Disposition.....	6
2. TIDIGARE FORSKNING	6
2.1 Brottlighet och media	7
2.2 Jewkes stereotyper	10
2.2.1 Dåliga mödrar	10
2.2.2 Mystiska monster.....	10
2.2.3 Den galna kvinnan	11
2.2.4 Den manipulativa kvinnan.....	11
2.2.5 Dåliga fruar.....	12
2.2.6 Kvinnans sexualitet.....	12
2.2.7 Attraktivitet - eller avsaknad av den.....	12
2.2.8 Den passiva kvinnan.....	12
3. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	13
3.1 Sociala konstruktioner – genus som socialt konstruerat.....	13
3.2 Hirdmans genusteori.....	15
3.3 Den normativa femininiteten.....	15
4. METOD	17
4.1 Tillvägagångssätt	17
4.2 Etiska ställningstaganden	19
4.3 Reliabilitet och validitet	19
5. RESULTAT OCH ANALYS	20
5.1 Dåliga mödrar	21
5.2 Monstruösa kvinnor.....	23
5.3 Vettvillingar.....	26
5.4 Begreppet normativ feminitet.....	28
5.5 Genusteori.....	30
6. DISKUSSION	32
6.1 Resultat i förhållande till studiens frågeställningar	34
6.2 Jämförande med tidigare forskning	35

6.3 Hur resultaten kan tolkas i relation till vald teori och tidigare forskning.....	36
6.4 Förslag till fortsatt forskning	38
7. KÄLLFÖRTECKNING.....	39
7.1 Internetkällor	41
7.2 Analyserande artiklar.....	41

1. Inledning

”Kvinnor uppfattas å ena sidan som uppoffrande, vänligt sinnade varelser som bryr sig om och tar hand om andra, å andra sidan som hysteriska, farliga och lömska,

- Kordon & Zetterqvist

Kvinnors brottslighet är och har länge varit ett ämne som berörts mindre än männens brottslighet (BRÅ 2008:373). Forskningen kring våld har dock över de senaste decennierna börjat fokusera allt mer på könsskillnader, både vad gäller förövare av våldet och de individer som blir utsatta för det (Sarnecki 2009: 110). Att kvinnors brottslighet berörs mindre än männens kan antas vara kopplat till att män står för den största andelen av den totala brottsligheten, det skulle även till viss del kunna kopplas till de normer och föreställningar som finns gällande vad som anses vara kvinnligt respektive manligt i dagens samhälle (BRÅ 2008:373). Brottslighet är något som till störst del associeras med män, men media har under de senaste åren beskrivit ett antal kvinnor som begått brottsliga handlingar, främst när det kommer till kvinnor som är misstänkta eller dömda för olika typer av våldsbrott. Statistiken visar också att gapet mellan kvinnlig och manlig brottslighet minskar. Dessa uppgifter tyder på att kvinnor idag, i en större utsträckning än män blir mer brottsbenägna (Kordon & Zetterqvist 2012:7). Det skulle dock kunna bero på en ökad uppmärksamhet gällande kvinnors brottslighet som i sin tur kan ha resulterat i en ökad anmälningsbenägenhet. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) publicerade 1999 en rapport gällande kvinnors brottslighet som berörde utvecklingen mellan 1975 och 1995. År 2007 kom BRÅ ut med ett kapitel som byggde vidare på rapporten från 1999 där man behandlade brottsutvecklingen mellan åren 1995 och 2007 (BRÅ 2008). BRÅ:s statistik över misstänkta visar på en ökning när det kommer till kvinnors brottslighet, främst när det gäller hot och våldsbrott. Enligt BRÅ:s undersökning visar kvinnor en tendens till att procentuellt sett bli mer brottsliga än männen, och kvinnorna verkar också alltmer ta över männens beteende särskilt när det kommer till våldsbrottsligheten. År 1995 till 2007 ökade antalet kvinnor misstänkta för hot- och våldsbrott med närmare 90 procent, samtidigt som antalet män misstänkta för samma typ av brott visade en ökning med knappt 30 procent. Denna stora skillnad i ökning innefattar brotten misshandel, brott mot frihet och frid samt våld och hot mot tjänsteman (BRÅ 2008:393). I rapporten

diskuteras två genomgående ämnen: ökningen av kvinnors brottslighet samt varför kvinnor begår färre brott än männen. I denna rapport kom man bland annat fram till att kvinnors brottslighet visar på en ökning när det kommer till våldsbrott och hot och att kvinnorna rent procentuellt ser ut att visa större tendenser än männen till att bli brottsliga (BRÅ 2008:392f). Vidare dras slutsatsen att kvinnors och mäns brottslighet verkar närma sig varandra allt mer då det kommer till brottsdeltagande, mätt i antal misstänkta individer. Trots detta är skillnaden mellan kvinnors och mäns brottslighet fortfarande att beräkna som stor (ibid.). Enligt rapporten skulle en möjlig förklaring till dessa förändringar i brottsmönster för kvinnor och män kunna vara de förändringar som sker gällande könsroller och förväntningar som både kvinnor och män idag växer upp och lever med (BRÅ 2008:393). Enligt BRÅ:s undersökning kan man alltså se en ökning när det kommer till kvinnliga personer som misstänks för brott. Från år 1999 och framåt har man kunnat se en ökning av antalet misstänkta kvinnor och män, en ökning som varit avsevärt mycket högre bland kvinnorna än vad den varit bland männen (BRÅ 2008: 385f). Trots både en större procentuell och faktisk ökning av antalet misstänkta kvinnor finns det dock fortfarande en stor skillnad mellan antalet kvinnor och män som misstänks för brott. Denna skillnad visar dock en tendens till att långsamt minska. Utvecklingen av det växande antalet kvinnor misstänkta för brott har efter 1999 fortsatt att visa på en långsam ökning (ibid.). Vad denna ökning gällande kvinnor och brottslighet kan bero på finns det olika åsikter om.

En av de första att forska kring kvinnors brottslighet var den italienska läkaren och kriminalantropologen Cesare Lombroso som var verksam på 1800-talet (Kordon & Zetterqvist 2012:12). Lombroso ansåg att brottslingar kunde urskiljas genom deras olika kroppsliga och psykiska attribut. Detta gällde emellertid inte de kvinnliga brottslingarna, som enligt Lombroso var så passiva och ovanliga att de inte ännu kunnat utveckla några särskiljande drag. Kvinnor som begick brott ansågs inte heller vara "riktiga kvinnor" utan tillskrevs attribut som maskulina, sexuellt apatiska och ondsinta, allt det som en kvinna inte betraktades vara. Lombroso konstaterade att det stred så pass mycket mot den kvinnliga naturen att begå brott att dessa kvinnor snarare kunde ses som monster. Lombrosos lära blev ifrågasatt redan på den tiden men den fick trots detta en stor betydelse när det kom till kriminologins utveckling (ibid.).

Enligt Jewkes (2015) är dessa föreställningar om den kvinnliga brottslingen något som fortfarande än idag produceras i media, då kvinnliga gärningspersoner ofta beskrivs som monster, psykiskt sjuka, dåliga mödrar eller liknande. Dessa kvinnor skildras alltså inte endast utifrån det perspektiv att de är kvinnor, utan även utifrån olika stereotyper som kan hjälpa till att förklara varför de begått dessa handlingar. Kordon & Zetterqvist (2012) beskriver den syn som finns gällande kvinnliga brottslingar som begränsad och formad av ett könsrollstänkande. Kvinnor ses som bärare av liv och står för godhet, därför är kvinnlighet också något som är oförenligt med ett brottsligt beteende. Pollack (2001) menar att media är en utav de främsta källorna till kriminalitet som vi människor har idag. Att uppmärksamma hur media framställer kvinnliga gärningspersoner har därför bedömts vara kriminologiskt betydande i skrivandet av denna uppsats. Det har också ansetts vara av intresse att undersöka huruvida dessa konstruktioner kan kopplas till de olika stereotyper gällande kvinnliga våldsbrottslingar som enligt Jewkes (2015) kan användas som ett hjälpmedel i medias framställning av kvinnliga gärningspersoner. Pollack (2001) belyser hur medias framställningar bidrar till våra uppfattningar och även till vår rädsla för brott. Vi kan alltså sägas till viss del bli påverkade av det vi läser¹ och det har därför i denna studie bedömts som intressant att studera hur media beskriver - eller väljer att inte beskriva kvinnliga brottslingar. Det kan enligt BRÅ (2008) sägas saknas en stor del på det kriminologiska forskningsfältet vad gäller forskning kring kvinnors brottslighet. Det har därför bedömts vara kriminologiskt relevant att i denna studie försöka synliggöra hur kvinnliga brottslingar beskrivs och framställs i media. Det finns i dagsläget ett stort antal studier gällande media och brott. Något som inte studerats i lika stor utsträckning är kvinnors brottslighet och hur denna framställs i mediala sammanhang.

I en artikel publicerad i *British Journal of Criminology* (2015) diskuteras hur klyftan mellan könen förändrats då det kommer till brottsligheten. Studien är genomförd i Sverige och fokus ligger på våldsbrott och stöldbrott. Estrada, Bäckman & Nilsson (2015) menar att minskningen av könsklyftan gällande brottslighet som kunnat bevittnas under de senaste decennierna har lett till en betydande teoretisk och empirisk debatt. Ett av de mest pålitliga resultaten inom den kriminologiska forskningen är att män begår avsevärt fler brott än kvinnor. För fyrtio år sedan konstaterade Adler et al. att

¹ Denna studie kommer dock inte att studera hur människor påverkas av media

gapet mellan könen blivit mindre gällande brott. Idag är diskussionen gällande denna minskning mellan könen återigen aktuell. Vidare beskriver Estrada et al. (2015:3) att man kunnat urskilja en ökning gällande våldsbrott samt stöldbrott efter 1950-talet, men medan antalet registrerade stöldbrott sedan har minskat under 1990-talet så har de registrerade våldsbrotten ökat. I studien presenteras svensk data gällande män och kvinnor dömda för stöld och våldsbrott mellan tidsperioden 1841-2010. Båda dessa brottstyper har visat på en ökning sedan 1950-talet både i Sverige och andra västerländska samhällen. Den analys som presenteras fokuserar på skillnader i brott mellan män och kvinnor sedan 1980-talet. Ett av studiens huvudresultat är att trots att det kan sägas saknas en huvudförståelse för vad den minskade könsklyftan beror på så menar både det kriminologiska forskningsfältet och den allmänna debatten att förklaringar till minskningen står att finna i att brottsligheten bland kvinnor har ökat. Detta i sin tur är ett resultat av den kvinnliga frigörelsen (Estrada et al. 2015:21). De flesta resultaten i studien motbevisar dock hypotesen som säger att den minskande klyftan mellan könen i brott skulle bero på att ett ökande antal kvinnor begår brott. Med utgångspunkt i historiska tidsserier som beskriver utvecklingen av klyftan för stöld och våldsbrott i Sverige har man kunnat konstatera att perioden efter andra världskriget är unik. Könsgapet har under denna period genomgått en sammanhängande och betydande nedgång samtidigt som den nedåtgående könsklyftan i brott har skapats med hjälp av olika processer och under olika delar av efterkrigstiden. (ibid.) Under den första halvan av efterkrigstiden karaktäriseras denna process av relativa skillnader. Den registrerade brottsligheten för kvinnor ökar från betydligt lägre nivåer än de som finns bland män. Medan man under de senare decennierna kunnat se absoluta skillnader i trenderna bland män respektive kvinnor. Trenderna under den första delen av efterkrigstiden kräver inte samma typ av könsspecifika förklaringar som utvecklingsriktningarna man kunnat se under de senaste trettio åren. Vidare menar man att det skulle vara rimligare att förklara den noterade ökningen i brott hos de båda könen under den första delen av efterkrigstiden med hjälp av förändringen i möjlighetsstrukturen vilken påverkade både män och kvinnor. Istället för att argumentera att det skulle bero på en ökad jämställdhet (Estrada et al. 2015). Den centrala frågan bör enligt Estrada et al. vara hur trenderna sett ut från 1980 talet fram till idag ska förklaras på bästa sätt Och de som fortfarande väljer att se förklaringar i beteendeförändringar istället för i förändringarna i samhällets reaktioner på brott, skulle vinna mer på att fokusera på brottsminskningens könsspecifika

slag istället för på orsakerna till den ständigt ökande brottsligheten bland kvinnor. Det motsägelsefulla i denna diskussion är att de argument som fokuserar på jämställdhet skulle kunna förklara varför mäns brottsnivåer närmar sig kvinnornas istället för det motsatta (2015:22ff).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka hur kvinnliga gärningspersoner misstänkta eller dömda för våldsbrott framställs i media samt koppla detta till sociala konstruktioner av kvinnligt och manligt.

Frågeställningarna som studien syftar till att besvara är:

- Hur porträtteras kvinnliga våldsbrottslingar i media?
- På vilket sätt kan medias rapportering ses som en bidragande faktor gällande konstruktionen av kvinnliga våldsbrottslingar?"

1.2 Förklaring av begrepp

Gärningsperson: Normann (2009) tar upp hur begreppet gärningsperson kan användas för att synliggöra att det inte endast är män som kan begå brottsliga handlingar.

Begreppet gärningsman definieras som en individ som begått en juridiskt sett, brottslig handling. Därför kommer begreppet gärningsperson att användas i denna studie då alternativet gärningsman som ofta används skulle indikera att det endast handlar om manliga brottslingar.

Massmedia: med massmedia avses i detta fall tryckt skrift i form av Svensk press.

Normativ femininitet: Begreppet normativ femininitet kan beskrivas som uppfattningen om hur en kvinna bör vara och hur hon bör bete sig och kommer till viss del beröras i denna studie. Lander (2003:14) beskriver normativ femininitet som ett antagande om att det existerar kulturella och historiskt bundna normativa förväntningar beträffande hur en kvinna skall och bör uppträda. Begreppet förklaras mer utförligt under teoridelen.

Socialkonstruktionism: Socialkonstruktionismen innebär en grundtanke om att den egna förståelsen för olika fenomen skapas genom social interaktion. Detta perspektiv innebär att manlighet och kvinnlighet ska ses som något som skapas i olika sociala sammanhang

och mellan olika människor (Burr 2006:2). Socialkonstruktionismen tas även upp mer grundligt under kapitlet om teori.

Stereotyper: Ett begrepp som genomgående berörs i denna studie är stereotyper. Angelöw & Jonsson (2000:106) beskriver stereotyper som generaliserade uppfattningar, vilka kan används för att beskriva en viss kategori av människor eller sociala grupper.

1.3 Disposition

I inledningen beskrivs ämnet som studien berör, det aktuella kunskapsläget samt studiens kriminologiska relevans. I avsnittet *tidigare forskning* skildras hur man tidigare närmat sig forskningen kring kvinnlig brottslighet samt hur detta forskningsfält ser ut idag. Detta avsnitt berör även medias relation till brott och hur media kan ses som en bidragande faktor till människors uppfattningar om brottslighet. Detta har ansetts relevant för att belysa hur konstruktionen av kvinnliga gärningspersoner kan ge sig uttryck i media. Vidare beskriver teoriavsnittet de teoretiska utgångspunkter som tas upp i studien. Metodavsnittet redogör för den metod som använts för att genomföra studien samt tillvägagångssätt och etiska ställningstaganden. I resultat och analysdelen redovisas de resultat som studien bidragit med och det avslutande diskussionsavsnittet innehåller de mest relevanta slutsatserna från den föreliggande studien.

2. Tidigare forskning

Den större delen av den tidigare forskningen som använts i studien har inhämtats genom bibliotekslån och inköp. Övrig litteratur som bedömts som relevant för studiens genomförande kommer från sökningar i sökportalen Discovery via Högskolan i Gävle, Brottsförebyggande rådet samt från den kurslitteratur som genomgående använts under programmets gång. De sökord som främst använts för att hitta tidigare forskning relevant för studiens syfte är: *kriminologi, genus, media, brott, brottsling brottslingar kvinna, kvinnlig, kvinnliga, man, manlig, manliga, brottslighet, förövare*.

I detta avsnitt kommer således tidigare forskning att presenteras. Syftet är att lyfta fram tidigare forskning kring kvinnors brottslighet samt forskning kring brottslighet i relation till media och brott för att på så sätt ge läsaren en bättre uppfattning om hur detta ämne belysts tidigare, samt ge en beskrivning av det aktuella kunskapsläge som kan sägas råda idag.

2.1 Brottslighet och media

Media är för många människor idag den ledande källan till information när det kommer till brottslighet och det är genom media som vi införskaffar våra föreställningar gällande till exempel brottsrisker och hur rättvisan fungerar (Heber i Granhag & Christianson 2008:423). Nyhetsförmedlingen har utvecklats till att bli en storindustri vilken omsätter enormt med pengar och media i form utav press når idag ut till en mycket bredare publik än vad den gjorde förut. Fler och fler medier produceras även idag i flera olika typer av format för att kunna nå ut till så många människor som möjligt. Tidningar finns till exempel tillgängliga som både nättidningar och via våra tv-apparater och de når idag även ut till oss via våra mobiltelefoner (Granhag & Christianson 2008:424). Vidare menar Granhag & Christiansson att brottslighet är något som lätt blir till nyheter då den utgör exempel på något som är avvikande, med andra ord det som bryter mot de värderingar och normer som råder i vårt samhälle. Något som kännetecknar en nyhet är att den inte står för vad som anses som normalt eller förväntat och det är av detta skäl som just berättelser om brottslighet genomgående i journalistisk historia har upptagit ett stort utrymme (ibid.). Pamela Davies (2011) genomför en omfattande undersökning av hur bland annat könsmonster representeras, förklaras och undersöks. Hon analyserar också kriminaliseringsprocessen, den sociala kontrollen samt dess strukturella bias. I boken granskar Davis kritiskt brottsnyheter med avseende på könsrepresentationer. Ett av de resultat som lyfts fram pekar enligt Davies mot att trots att det tydligt går att urskilja skillnader mellan kön när det kommer till saker som representationer, mönster, kulturella konstruktioner samt politik och praxis gällande brott och viktimisering i samhället, så är dessa könskunskaper fulla av dubbeltydigheter och motsägelser (Davies 2011:37) Enligt Davies har brottsrapportering en tendens att återuppliva de myter som redan existerar kring de olika stereotyperna för brottslingar såväl som brottsoffer. Davies menar också att det finns en överdriven bild av sexualbrott och våld i samhället. Brottsporträtteras som en strid mellan gott och ont vilket passar bra in i mallen för vad som ses som något av nyhetsvärde (Davies 2011:60).

Davies (2011: 61) påpekar också att det finns mycket specifika och förenklade framställningar och kulturella konstruktioner av brott, brottslingar och brottsoffer, till exempel inom media. Medias mytologisering innehåller en överdriven bild av könsstereotyper vilket innebär att olika attribut tilldelas män respektive kvinnor. Davies

menar att dessa stereotyper framträder väldigt tydligt i medias representationer av våld och sexbrott. Vidare beskriver Davies hur man genom att analysera brottsnyheter kan finna både komplexa och enkla könsdiskurser. I dessa diskurser är det vanligt att männen är brottslingar eller förövare, vilket enligt Davies både förstärker och bekräftar den manliga dominansen och även deras benägenhet för brottslighet. Detta bidrar till att reproducera uppfattningen om att det alltid är kvinnor som är offer då det kommer till vålds- och sexbrott och att männen är förövaren (ibid.). En intressant fråga som Davies ställer är bland annat varför män som begår allvarliga våldsbrott eller mord ofta behandlas på ett könsneutralt vis och varför samhällets reaktioner blir så mycket starkare när kvinnor begår dessa handlingar (Davis 2011:53).

Kordon & Wetterqvist (2012: 17) menar att kvinnors och mäns brottsmönster börjat likna varandra allt mer i takt med att kvinnors och mäns roller samtidigt börjar närma sig varandra. Kordon & Wetterqvist (2012:163) beskriver hur kvinnliga gärningspersoner i media ofta skildras utifrån kategorier som till exempel: *onda*, *sjuka* eller *offer*. Idag publiceras även detaljer, namn och bilder i en mycket större utsträckning än vad det gjorts tidigare. Den fascination som finns för kvinnor som begår brott är också något som bidrar till att media får möjlighet att dramatisera och berätta en rafflande historia som både förfäras och engagerar läsaren. Både kvinnor och män kan vara offer till en viss grad samtidigt som de också är gärningspersoner. Trots detta är det kvinnors brottslighet som diskuteras i relation till olika bakomliggande orsaker eller problem och inte männens (ibid.). Pollack (2001) har i sin avhandling studerat media och brott samt massmedias roll när det kommer till värderingar och åsikter gällande brottslighet. De resultat som framkommit är att media spelar en stor och betydelsefull roll i skapandet av den bild vi människor har av brottslighet. Pollack menar också att massmedia idag har både möjlighet och makt att välja vilken återgivning som ska ges av en viss händelse. Vidare menar Pollack att det faktum att massmedia väljer hur och vad som publiceras kan bidra till att individers åsikter gällande brottslighet kan komma att bli styrda åt en viss riktning något som i sin tur kan leda till att dessa individers föreställningar om verkligheten påverkas. Syftet med studien, menar Pollack är att rikta mer uppmärksamhet mot det forskningsfält som behandlar medier och brott då detta forskningsfält enligt Pollack fortfarande till stor del är både outforskat och

underteoretiserat. Avhandlingen utgörs av bland annat en litteraturstudie och ett antal empiriska undersökningar med både historiska och samtida inslag (Pollack, 2001:10ff). Ett av studiens huvudsyften är att ge en historisk belysning av medier, brottslighet och kriminalpolitiken från de senaste 50 åren. Ett annat viktigt syfte med denna studie menar Pollack, är att belysa mediasamhällets upptagenhet av avvikelse och olika typer av brott (Pollack 2001:27). I de empiriska delarna ställs representationen av brott i svenska medier i centrum med fokus på pressen och hur samspelet mellan kriminalpolitiken och journalistiken sett ut under efterkrigstiden (ibid.). De resultat som framkommer visar enligt Pollack (2001) bland annat hur samspelet mellan media och brott kan sägas bidra till vad Pollack själv benämner som *mediapaniker*. Det vill säga hur medias skildringar av till exempel hot av något slag vare sig det är påhittat eller verkligt ges så stort utrymme i medierapporteringen att dessa framställningar till och med kan få politiker att reagera då det inte själva vill bli mål för kritik i media. Pollack (2001) beskriver hur förhållandet mellan brottsligheten och media blivit alltmer intensivt och menar att media och brott står i relation till varandra på ett flertal olika sätt och att det är svårt att tala om det ena utan att också tala om det andra. Enligt Pollack (2001) har intresset när det kommer till media och brott inom medieforskningen endast varit koncentrerat till effekterna av våld och representationen. Däremot har forskningsengagemanget för den alltid växande mediediskursen om social avvikelse, brottslighet och brott varit svag (Osborne i Pollack 2015:10). Pollack menar också att media idag fungerar som de flesta människors främsta källa när det kommer till information gällande brottslighet, lagstiftning och vårt rättssystem och kan därför sägas ha en stor inverkan på både människorna och samhället (Pollack i Granhag & Christianson 2008:423).

Den framställning som media väljer att göra angående olika fenomen som till exempel brottslighet kan alltså antas nå ut till ett stort antal människor som i viss mån också påverkas av det de läser. Media kan således sägas bidra till att påverka den syn och de uppfattningar som människor har gällande de fenomen som beskrivs. Detta gäller även diskursen kring kvinnliga brottslingar. Pollack (2001:323) menar att det i de kriminologiska debatterna ofta argumenteras för att det är nästintill en omöjlighet att diskutera brottslighet utan att på något sätt också nämna media.

”Kriminalitet i den av medierna konstruerade verkligheten framstår som samhällets mest hotande problem, orsakat av olika avvikande individers handlingar och utan samband med andra sociala problem.” (Pollack 2001:318)

2.2 Jewkes stereotyper

Jewkes (2015) har studerat hur de kvinnor som begår våldsbrott eller mord framställs av media och beskriver i sin bok *Media and crime* åtta olika sorters stereotyper som hon menar förekommer i medias beskrivningar av kvinnliga gärningspersoner. Jewkes (2015) har använt sig av psykoanalytiska begrepp tillsammans med sociologiskt förankrade idéer från media och kulturstudier för att undersöka varför vissa individer frambringa en nivå av hysteri och förtal som inte kan sägas ligga i proportion till deras faktiska brott. I detta kapitel ges exempel på dessa olika stereotyper. De stereotyper som kommer användas i denna studie är: dåliga mödrar, den galna kvinnan och kvinnor som mytiska monster, då dessa ansetts passa in på de teman som forskaren kunnat urskilja ur de analyserade artiklarna. Alla åtta stereotyperna förklaras dock mer ingående utifrån Jewkes bok nedan:

2.2.1 Dåliga mödrar

Jewkes menar att kvinnor som begår våldsbrott eller mord och samtidigt också råkar vara mödrar bidrar till ett stort nyhetsintresse. Dels för att de bara genom att vara kvinnor som begår brott placerar sig utanför normen för hur en kvinna anses vara, men också genom att vara mödrar, eller som Jewkes beskriver denna stereotyp: *”dåliga mödrar”* (Jewkes 2015: 143). Vidare argumenterar Jewkes för att det är kvinnornas naturliga roll som omvårdande mödrar som bidrar till att samhällets svårigheter att acceptera att kvinnor skulle kunna skada eller straffa barn på ett våldsamt sätt (Jewkes 2015:146).

2.2.2 Mytiska monster

Jewkes (2015:146) anser att den bild som fortfarande lever kvar i medias konstruktioner av kvinnor som begår våldsbrott är den samma som härstammar ända från den hedniska mytologin. Hon tar upp exempel som häxor, vampyrer och Medusa. Enligt Jewkes (2015) kan media använda sig av liknelser med dessa monster i sina beskrivningar för att framställa kvinnliga våldsbrottslingar och mördare att mer likna monster än vanliga,

normala kvinnor (ibid.). I denna studie tolkas stereotypen mytiska monster som att kvinnor inte nödvändigtvis beskrivs som *monster* i den bemärkelsen att de skulle varar vampyrer, häxor eller andra övernaturliga väsen. Men att de i vissa fall skildras i media som monster i det avseende att de tillskrivs attribut som anses vara långt ifrån föreställningen om en ”normal” kvinna då de begår gärningar som betraktas och beskrivs som monstruösa och som i vissa fall passar bättre in på bilden av en man än en kvinna.

2.2.3 Den galna kvinnan

Stereotypen av den kvinnliga brottslingen som galen är en bild som målats upp av både forskare och läkare genom tiderna, ett exempel på detta är den tidigare nämnda forskaren Lombroso. Dessa föreställningar gällande kvinnor och brott har varit inflytelserika när det kommer till att skapa föreställningar om olika sjukdomar som förklaring till kvinnors brottslighet (Jewkes 2015:148f). Fortsatt menar Jewkes att detta är något som fortfarande i vår tid tar sig uttryck då kvinnor som begått allvarligare våldsbrott som till exempel mord ofta får rådet att åberopa psykisk sjukdom av sina advokater. Män som befinner sig i samma situation tenderar att istället hänvisa till dråp eller vållande till annans död, vilket innebär att individen saknat uppsåt att allvarligt skada eller döda offret, hellre än att som kvinnorna använda sig av ett så kallat onormalt sinnestillstånd som orsak till brottet (ibid.).

2.2.4 Den manipulativa kvinnan

De kvinnor som tillsammans med män bildar mord-allianser som Jewkes (2015:150) kallar det, beskriver hon också som den mest problematiska kvinnliga brottslingen att förstå sig på. Särskilt eftersom dessa kvinnors offer ofta tenderar att vara det klassiska oskyldiga offret som till exempel barn eller unga kvinnor. För traditionella feministiska såväl som akademiska diskurser utgör denna typ av kvinnliga brottslingar en gåta. Det är också de som erbjuder minst möjlighet till rehabilitering och försoning vad media anbelangar (Jewkes 2015:151). Ett sätt för media att beskriva de kvinnor som verkar vara jämställda med sina manliga kumpaner eller i alla fall går med på männens önskningar, menar Jewkes (2015:151) är att lägga skulden på kvinnorna. Argumentet är här att de sadistiska männen inte skulle agerat alls om de inte haft en lätthanterlig eller underlägsen kvinna vid sin sida för att hjälpa dem, att det endast är i kombination med

varandra som de två blir ett dödligt par. Därmed ser man kvinnan som den utlösande faktorn för det våld som mannen än så länge lyckats hålla inom sig (ibid.).

Dessa ovan nämnda stereotyper är de jag valt att fokusera på i min studie då de bedömts vara de som passar bäst ihop med de teman jag funnit under min bearbetningen av de utvalda texterna. Nedan beskrivs de övriga tre stereotyper som Jewkes tar upp men som inte tas upp i analysen:

2.2.5 Dåliga fruar

Jewkes menar att fruar som mördar sin man eller sin partner blir klassificerade som en symbol för den dåliga frun oavsett vilka bakgrunder eller händelser som ledde till brottet (Jewkes 2015:142).

2.2.6. Kvinnans sexualitet

När det kommer till nyheter med kvinnliga gärningspersoner som utfört allvarliga brott så är konstruktioner av sexuellt avvikande vanligt förekommande menar Jewkes (2015:136). Det redan stora nyhetsvärdet blir alltså större om det också är möjligt att påvisa att kvinnan också på något sätt skulle vara sexuellt avvikande (ibid.). Dessa kvinnor framställs ofta av media som lesbiska, bland annat för att lesbiska kvinnor i vissa fall anses befinna sig någonstans mitt i mellan det kvinnliga och manliga. Genom att jämföra kvinnornas egenskaper med vad som anses vara manliga egenskaper kan man på så sätt försöka förklara kvinnans aggressiva beteende (Jewkes 2015:138f).

2.2.7 Attraktivitet - eller avsaknad av den

En annan av de stereotyper som Jewkes (2015:140f) tar upp behandlar kvinnans utseende. Hon menar att kvinnor som begår brott ofta blir väldigt hårt granskade utseendemässigt. Kvinnorna kan bland annat beskrivas som kraftigt byggda, med illvillig blick eller som korta och muskulösa och stämplas därmed som vad man kan kalla ”icke kvinnor”.

2.2.8 Den passiva kvinnan

Jewkes (2015: 152) menar att den allmänt spridda sanningen om att män är aggressivare än kvinnor bidrar både till en okunskap om det faktum att kvinnor faktiskt har potential för våld men även till ett slags psykiskt förnekande om att kvinnor faktiskt kan döda

som just *kvinnor*. Enligt Jewkes leder detta helt enkelt till att kvinnors förmåga till våld glöms bort och detta bidrar i sin tur till ett allmänt antagande om att kvinnor är oförmögna att använda våld på samma sätt som män gör (ibid.) Man tilldelar helt enkelt kvinnan olika egenskaper utöver att hon är kvinna för att förklara hennes agerande. Det är helt enkelt svårt att tänka sig att en kvinna bara kan begå brottet i egenskap av kvinna, utan att hitta andra underliggande orsaker till hennes beteende.

3. Teoretiska utgångspunkter

För att hjälpa till att problematisera konstruktionerna av det feminina respektive maskulina i analysen av de utvalda artiklarna så utgår de teoretiska utgångspunkterna i denna studie från Hirdmans genusteori, socialkonstruktionismen samt normativ femininitet.

3.1 Sociala konstruktioner – genus som socialt konstruerat

Jag har i denna studie valt att utgå från ett socialkonstruktivistiskt perspektiv, detta för att påvisa hur manligt och kvinnligt kan ses som något som vi själva konstruerar i vår vardag. Det socialkonstruktivistiska perspektivet innebär enligt Barlebo Wennberg (2010:58) att vår verklighet till stor del är socialt konstruerat vilket innebär att den består av tolkningar som människan skapar, som till exempel kön eller ålder. Allwood & Erikson (2012:122) menar att grundtanken i socialkonstruktionismen är att vår egen förståelse för de olika fenomen som vi ser som något självklart och givna av naturen egentligen är skapade genom social interaktion. Att det är en produkt av olika kommunikationsprocesser som tar sin plats i det samhälle som vi lever i. Kön är ett exempel som ofta lyfts fram när man talar om socialkonstruktionism. Att se kön som en social konstruktion innebär att man till exempel ser uppdelningen av man och kvinna som ett resultat av en social process, i vilken kategorier skapats och fastslagits genom handlingsmönster och roller (ibid.). Dessa har sedan kommit att ses som givna oberoende av vår egen förståelse för dem. Socialkonstruktionister lyfter gärna fram att de sociala konstruktionerna har en viktig roll när det kommer till att skapa vår bild av vad som är normalt kontra vad som är onormalt. Konstruktionerna framträder som fenomen i vår livsvärld och i vår vardag har vi en tendens att se dem som oberoende av vår förståelse. Samtidigt sätter de ramarna för hur vi förstår andra fenomen (Allwood & Erikson 2012, s.122f). Sett ur detta perspektiv så existerar man och kvinna alltså som

två biologiska kön men *kvinnlighet* respektive *manlighet* är något som hela tiden skapas i sociala sammanhang och mellan olika människor. Inom socialkonstruktionismen menar man att dessa konstruktioner har en betydande funktion när det kommer till att skapa vår bild av vad som normalt eller inte. Ett exempel som nämns är hur de sociala konstruktionerna i vårt samhälle till exempel får oss att se heterosexualitet som något som är normalt medan homosexualitet anses vara onormalt. (ibid.).

Hacking (1999) anser att det inte går att undvika att begreppen genus och kön kategoriseras och att dessa beskrivningar bidrar till olika handlingsmönster och självbilder som skapar socialt konstruerade människor. Vidare menar Hacking att det är oundvikligt att människor formas genom sociala och historiska förlopp (ibid.) Burr (2006:2) menar att det inom socialkonstruktionismen finns ett kritiskt förhållningsätt till hur man ser på världen och också hur vi människor ser på oss själva.

Socialkonstruktionismen erbjuder oss att vara kritiska till idén om att våra observationer av världen bara är något som ges till oss och istället utmana uppfattningen om att den traditionella kunskapen skulle vara baserad på en opartisk och objektiv observation av den värld vi lever i. Vidare menar Burr att socialkonstruktionismen uppmanar oss till att vara kritiska i våra antaganden om hur vår värld ser ut att vara (ibid.). Ur ett socialkonstruktionistiskt perspektiv, anser Burr att det är vi människor som konstruerar vår kunskap om världen genom våra sociala interaktioner. Det är ur detta perspektiv, genom det dagliga samspelet mellan olika individer som våra versioner av kunskap framställs (Burr 2006:2). Burr menar att det är på grund av detta som det sociala samspelet av alla slag är intressant ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv (ibid.).

Människors förehavanden i det vardagliga livet kan således ses som en övning där deras gemensamma versioner av kunskap konstrueras. Därför kan vårt nuvarande accepterade sätt att förstå vår värld, det som vi betraktar som en ”sanning”, sägas vara en produkt av de sociala interaktionerna och processerna där människor hela tiden integrerar med varandra och inte en objektiv observation av världen menar Burr (2006:3). Enligt Burr finns olika diskurser som formar vår identitet och målar upp en bild av vad vi kan och vad vi bör göra. Ett exempel är de rådande diskurserna om kvinnlighet som ofta konstruerar kvinnor som känslomässiga, omvårdande, empatiska sårbara och negativt påverkade av sina hormoner (Burr 2006:36). Dessa antaganden ligger inte långt ifrån uppfattningarna om att kvinnor är speciellt lämpade att ta hand om barn, att de bör

undvika farliga situationer som att ta en promenad hem själv på kvällen eller att de är olämpligt att de gör karriär eller sitter på höga positioner i arbetslivet (ibid.).

3.2 Hirdmans genusteori

Yvonne Hirdman (2007) menar att genus kan sägas redogöra för de insikter och föreställningar som existerar gällande manligt och kvinnligt. Enligt Hirdmans teori existerar ett så kallat genussystem som har en skapande roll när det kommer till kvinnligt och manligt. Hirdman menar att könet skapas i genussystemet med hjälp av ordningsmönster och sociala konstruktioner som i sin tur bidrar till ett maktskapande. I detta genussystem finns det enligt Hirdman två grundsatser som består av dikotomi och hierarki (ibid.). Hirdman (2003) menar att dikotomi syftar till att kvinnor och män ses som motpoler och hierarki avser mannen som norm. Det innebär också att kvinnligt och manligt inte bör blandas ihop. Hierarkin innebär att mannen ses som överordnad och norm för vad som betraktas som normalt. Männerna blir således normen för människor och blir därför hierarkiskt högre placerade än kvinnorna. Utifrån dessa två grundregler görs skillnader mellan vad som ses som kvinnligt respektive manligt i samhället. I boken *Genus - om det stabila föränderliga former* beskriver ett så kallat genuskontrakt som hon menar finns medärvt från äldre generationer. Detta kontrakt innehåller olika beskrivningar för vad i vårt samhälle som anses vara kvinnligt respektive manligt och hur kvinnor och män ska bete sig mot varandra samt tolka sina roller i vårt samhälle (ibid.). Enligt Hirdman (2003) fastställer genussystemet och genuskontraktet hur skillnader mellan könen uttrycks, bevaras och upprepas i vårt samhälle. Vidare menar Hirdman att genusbegreppet kan ses som något som är socialt konstruerat och att genus handlar om vad vi ser eller inte ser i relationen mellan kvinna och man. Kvinnor och män ingår i ett genuskontrakt som innebär att kvinnligt och manligt hålls isär då dessa ses som varandras motpoler. Detta innebär även att dessa två motpoler får olika platser i livet. I genuskontraktet finns en existerande grunduppfattning om att kvinnor ska ta hand om hemmet och barnen medan mannen ska ta hand om kvinnan genom att försörja och beskydda henne (ibid.)

3.3 Den normativa femininiteten

Den normativa femininiteten ska ses som en teoretisk ram för att belysa huruvida medias konstruktioner av den kvinnliga brottslingen tar sin utgångspunkt i begreppet

normativ femininitet. Begreppet normativ femininitet kan beskrivas som uppfattningen om hur en kvinna bör vara och hur hon bör bete sig och kommer alltså också till viss del beröras i denna studie. Lander (2003:14) beskriver normativ femininitet som ett antagande om att det existerar kulturella och historiskt bundna normativa förväntningar beträffande hur en kvinna skall och bör uppträda. Lander (2003:20) tar också upp att det finns en pågående debatt inom feministisk forskning om natur kontra kultur och huruvida det finns en naturlig kvinnlighet eller om det som vi bedömer som kvinnligt och feminint faktiskt är en social konstruktion. Vidare menar Lander att oavsett vilket av de båda perspektiven som förespråkas är båda inriktningarna överens om en markant skillnad i den kontroll som utövas mot kvinnor respektive män. Det maskulina är icke feminint och det feminina associeras i första hand med moral, moderskap och dygd (ibid.). I studien nämner Lander också den *avvikande kvinnan*, vilket här syftar till de kvinnor som inte lyckats leva upp till den normativa femininiteten och på så sätt inte heller beter sig enligt de förväntningar och normer som finns i vårt samhälle och därför är att betrakta som avvikande sett till samhällets normer (Lander 2003:18) För att besvara de frågeställningar som studien syftar till att besvara används följande teoretiska ansatser: Hirdmans genusteori, socialkonstruktionismen och normativ femininitet. För detta syfte har också tre av Jewkes stereotyper använts. Ett socialkonstruktivistiskt perspektiv har använts för att påvisa hur manligt och kvinnligt kan ses som något som vi konstruerar i vår vardag. Och därmed också hur det vi uppfattar som vår verklighet till viss del kan ses som något socialt konstruerat bestående av olika tolkningar som vi själva skapar. Detta har också ansetts vara relaterbart till genusteorin och till genusbegreppet som enligt Hirdman (2003) kan ses som socialt konstruerat. Normativ femininitet beskrivs av Lander (2003) som en uppfattning om hur en kvinna ska och bör uppträda och har i denna studie tolkats som något som också kan ses som något som dagligen konstrueras i vår vardag. De tre stereotyper som Jewkes beskriver som dåliga mödrar, den galna kvinnan och kvinnor som mytiska monster har enligt forskaren gått att urskilja ur de analyserade artiklarna och anses också vara relaterbara till ett socialkonstruktivistiskt perspektiv, då det kan sägas visa hur manligt och kvinnligt är något som konstrueras i vardagen och även hur vi uppfattar att kvinnor bör bete sig, eller i detta fall *inte* bör bete sig. Stereotyperna kan alltså även ses som motsatsen till hur en bra kvinna skulle konstrueras utifrån normativ femininitet, då den

brottsliga kvinnan tolkas bli fråntagen sin kvinnlighet och istället beskrivs som dålig moder, monster etc.

4. Metod

Jag har valt att använda mig av en metod som kallas kvalitativ innehållsanalys i arbetet med min studie. Den kvalitativa innehållsanalysen är en forskningsmetod som används när man vill dra giltiga slutsatser utifrån en text (Krippendorff 2013:24). Som forskningsteknik kan innehållsanalysen bland annat bidra med nya insikter samt en ökning av forskarens förståelse för olika fenomen (Krippendorff 2013:24). Metoden har bedömts vara passande för denna typ av studie då syftet har varit att undersöka hur kvinnliga våldsbrottslingar porträtteras i media samt att försöka koppla detta till sociala konstruktioner samt och Jewkes (2015) stereotyper gällande hur kvinnors brottslighet framställs i media i relation till teori och tidigare forskning.

Man kan analysera vilken typ av text som helst, och räkna eller mäta förekomsten av vissa ord, argument, uttryck eller metaforer. (Bergström & Boreus 2013:50). Man kan också undersöka den interpersonella aspekten av olika texter, på vilket sätt de talar till sina mottagare (ibid.). Inom samhällsvetenskapen är dock det vanligaste just studier av innebördsaspekten, alltså vad texten säger. Det som eftersöks i texten är observerbara inslag, det vill säga sådant som tydligt uttrycks. Sökandet efter observerbara inslag kan även användas för att komma åt det inte fullt utsagda (Bergström & Boreus 2013:50f). Vid kvalitativ forskning är det forskaren själv som är det viktigaste redskapet vid insamlingen av materialet. Det som registreras och det som forskaren sedan väljer att lägga fokus vid är till stor del beroende av hans eller hennes egna intressen (Bryman 2013:368).

4.1 Tillvägagångssätt

De artiklar som använts i studien består av nyhetsartiklar gällande våldsbrott där kvinnor figurerar i form utav gärningsperson. Detta på grund av att de våldsbrott där kvinnor är gärningspersoner idag kopplas ihop med ett stort nyhetsvärde. Samtliga artiklar inhämtades via respektive hemsidor tillhörande tidningarna: Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Expressen, och Dagens Nyheter samt genom sökning i databasen Retriever, via Högskolan i Gävle. På grund av att denna databas inte uppdateras så ofta valde jag att även inkludera respektive tidnings hemsida i min sökning.

Anledningen till att just dessa tidningar har använts i undersökningen är på grund av att de alla är rikstäckande och därmed förmodas läsas av en större mängd människor . Sökningen har avgränsats till att innehålla artiklar som publicerats mellan åren 2004 – 2016. De sökord som användes var: *tjej, tjejer, tjejerna, flicka, flickor, flickorna, unga, ung, kvinna, kvinnor, kvinnorna, brottslighet, brott, våld, slag, slog, slåss, spark, sparka. sparkade, högg, gärningsman, död, dödade, mördade, svartsjuka, misshandel och misshandlade*. Vissa av dessa ord användes även i kombination med varandra: *unga flickor, unga kvinnor, svartsjuk kvinna, svartsjuka kvinnan, kvinna mördade, flickor slåss, flickor slog, tjejer slåss, unga flickors brottslighet, flickor misshandlade, kärlek, rival, sambo, barn, barnen, mamma, mamman*.

Totalt samlades 63 artiklar in, av dessa exkluderades 13 stycken eftersom de ansågs vara irrelevanta för studiens syfte då innehållet handlade om brott där kvinnor var brottsoffer och inte förövare eller där brottet som begåtts inte var ett våldsbrott.² De femtio artiklarna som till slut valdes ut för analysen lästes noggrant igenom tre gånger vardera och de delar som bedömdes vara av vikt för studien markerades. Artiklarna studerades efter detta återigen vid ytterligare ett tillfälle. I samband med detta plockades de teman och citat som enligt forskaren ansågs som mest betydelsefulla för studien och dess syfte ut. De valda teoretiska utgångspunkterna som behandlas i studien och den tidigare forskningen kopplades sedan samman med mina resultat. Jag har i studien valt att utgå ifrån tre av de åtta stereotyper som Jewkes (2015) beskriver gällande hur media framställer kvinnliga brottslingar. Dessa stereotyper har enligt min uppfattning kunnat kopplas till de teman som plockats ut under analysen av artiklarna och har därför varit av vikt vid denna undersökning. De tre stereotyper som berörs i studien är *dåliga mödrar, mytiska monster och den galna kvinnan*.³

² Fördelningen av artiklarna ser ut som följer: Aftonbladet 20 stycken, Dagens Nyheter 5 stycken, Expressen 22 stycken och Svenska Dagbladet 3 stycken.

³ Denna studie har dock inte undersökt huruvida män som begår samma typ av brott beskrivs på liknande sätt i media.

4.2 Etiska ställningstaganden

De etiska ställningstaganden som gjorts inför studien har sina utgångspunkter i Vetenskapsrådets etiska regler gällande *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. (<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>). Studiens empiriska material har inhämtats från massmedia i form utav tidningsartiklar och består således av offentliga artiklar vilket innebär att de personer som inkluderas i studien ej själva aktivt har medverkat i studien. På grund av detta har hänsyn tagits i frågan om huruvida den information som redovisas i studien kan bidra till olägenheter för i studien nämnda personer. I undersökningar där deltagarnas insats varit aktiv ska samtycke alltid inhämtas men i de fall där uppgifter om deltagarna inhämtas från till exempel massmedia behöver däremot samtycke inte efterfrågas, vilket är fallet i denna studie. De personer som omnämns i studien har därför inte informerats om studien och inte heller kunnat ge sitt samtycke till att medverka i den. Eftersom alla de artiklar jag valt att använda mig av är offentligt material och redan har funnits tillgängliga för allmänheten en längre tid har jag i min bedömning kommit fram till att ändå använda mig av de uppgifter som finns i dessa artiklar. Jag har i denna studie också valt att använda mig av vissa citat där personer och platser namnges, då dessa citat bedömts vara av vikt för studien i syfte att koppla samman utvalda teman med valda teoretiska utgångspunkter. Den bedömning som gjorts är dock att detta inte kommer påverka berörda parter nämnvärt då dessa artiklar och citat redan finns tillgängliga för allmänheten. Jag är dock medveten om att min studie kan bidra till nya tankebanor och åsikter kring dessa individer. En replikation av studien kan i detta fall medföra vissa svårigheter i det avseende att det är forskarens personliga tolkning av texterna och dennes förståelse som genomsyrat studien och också lett fram till aktuellt slutresultat. Det är fullt möjligt att genomföra en liknande studie, men då forskarens individuella förståelse bland annat bidragit till resultatet kommer man förmodligen att uppnå ett annat slutresultat.

4.3 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet ses som ett stort problem i så kallad tolkande forskning. De frågor som man som forskare ska ställa sig är om andra personer som undersöker samma med hjälp av samma angreppssätt skulle komma fram till samma resultat, eller om det skulle gå att

uppnå samma resultat om undersökningen skulle göras på ett annat urval och vid ett annat tillfälle? (Eriksson & Wiedersheim-Paul 2008: 61). Den bedömningen som gjort är att även om någon skulle använda sig av samma tillvägagångssätt eller om de skulle upprepa försöket vid ett annat tillfälle med ett annat urval så skulle inte samma resultat uppnå då det är forskarens egna tolkning av materialet som bidragit till studiens resultat. Det faktum att jag utfört denna studie ensam kan anses vara en svaghet när det kommer till reliabiliteten då detta kan ha bidragit till en alltför ensidig tolkning av det insamlade materialet, något som jag varit medveten om under arbetets gång.

Det är också viktigt att som forskare reflektera över sin egen förförståelse för det aktuella ämne man avser studera. Thomson (2010:45) menar att forskaren redan innan en undersökning genomförs har olika antaganden om hur saker är, hur vår värld ser ut och hur det skulle kunna vara. Denna förförståelse menar Thomson till stor del grundar sig på individens eget sätt att leva. Eftersom olika människor lever på olika sätt, ingår i olika sociala sammanhang därför skapar olika erfarenheter, vilket också gör att de till viss del förstår sin omgivning och sig själva på olika sätt (ibid.) Jag är medveten om att min egen förförståelse påverkat min tolkning av texterna och att dessa texter inte innehåller information som tolkas på samma sätt av alla människor. Min egen förförståelse har noga tagits i beaktning innan studiens genomförande. Då jag själv är kvinna finns till exempel redan vissa antaganden från min egen sida gällande hur en kvinna förväntas vara i vår tids samhälle. Validiteten i en studie avser giltigheten, alltså hur riktigt och sanningsenligt något är. Det innebär alltså att man kontrollerar huruvida det som undersökts i studien faktiskt stämmer överens med det som studien syftar till att undersöka. (Kvale och Brinkmann 2009: 264). Om inte studiens resultat svarar på forskningsfrågan så saknar alltså undersökningen validitet (Bergström & Boréus, 2005: 78). Den bedömning som gjorts är att denna studie är valid då den svarar på de frågeställningar och det syfte som studien ämnar besvara. Eftersom jag valt att endast studera hur kvinnliga gärningspersoner beskrivs i media och män därför exkluderats går det inte att dra slutsatser om huruvida beskrivningarna av dessa kvinnor skiljer sig från hur män beskrivs i media.

5. Resultat och analys

Uppsatsens empiriska material består av femtio analyserade artiklar från Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen, samt Svenska Dagbladet. Då studien kan tolkas vara något

mindre i storlek där endast femtio artiklar ingår anses den inte vara stor nog för att det ska vara möjligt att utifrån den kunna dra generella slutsatser. Studien kan således inte sägas bidra med en helhetsbild av Svensk massmedia. Det skall också understrykas att det är forskarens egen tolkning av det aktuella materialet som redovisas i denna studie studien analyseras de utvalda artiklarna utifrån ett antal stereotyper gällande kvinnliga brottslingar. Den har också sin utgångspunkt i begreppet normativ feminitet. I detta kapitel redogörs för de delar som ansetts vara relevanta i syfte att besvara studiens frågeställningar angående hur beskrivningarna av kvinnliga gärningspersoner har sett ut över tid, samt hur dessa beskrivningar förhåller sig till de olika stereotyper gällande kvinnliga gärningspersoner som beskrivs av Jewkes. Tolkningen av texterna har utgått från Hirdmans genusteori samt de stereotyper som Jewkes (2015) beskriver. För att ge en tydligare bild av den tolkning som gjorts kommer dessa teman samt deras koppling till olika stereotyper, begreppet normativ feminitet utifrån Lander (2003) och Hirdmans genusteori att presenteras i separata avsnitt tillsammans med utvalda citat. Nedan följer exempel på de olika teman som kunnat urskiljas i artiklarna och som kopplas till Jewkes stereotyper. Jag har i min studie valt att benämna dem som: *dåliga mödrar*, *monstruösa kvinnor* och *vettvillingar*.

5.1 Dåliga mödrar

I ett flertal av de artiklar som analyserats för studien har det gått att urskilja hur media väljer att lägga stor vikt vid att den kvinnliga gärningspersonen i fråga är mamma, något som förekommer ofta i både rubrik och inledning. Det kan relateras till den stereotyp som Jewkes benämner som ”dåliga mödrar”. Enligt Jewkes (2015:143) bidrar nyheter där det handlar om kvinnor som begår mord eller våldsbrott och som också är mödrar till ett stort nyhetsintresse. Detta beror enligt Jewkes på att dessa kvinnor sätter sig själva utanför normen både genom att begå en våldshandling, men också genom att de är mödrar och således inte förväntas bete sig på ett sådant sätt. Det kan argumenteras för att de kvinnor som begår denna typ av brott och som också är mödrar blir dömda i dubbel bemärkelse. Inte endast för att de är avvikande som kvinnor enligt normen då de begår en våldshandling, men också för att de är mödrar och som sådana förväntas de inte begå denna typ av handlingar utan förväntas snarare vara omvårdande och omhändertagande. Trots att de artiklar som citeras nedan kommer från olika tidningar eller är författade under olika tidsperioder så belyser alla det faktum att den kvinna som

mördat sin sambo också är mor till flera barn och hon benämns i de nedanstående artiklarna i första hand som ”fembarnsmamma” eller ”flerbarnsmamma” Trots att detta faktum inte direkt har något med själva brottet att göra. Att man väljer att i de olika artiklarna benämna kvinnan som *flerbarnsamman* skulle också kunna tolkas få hennes handling att väcka ännu mer uppmärksamhet och vara något som får henne att bli ännu mer avvikande då hon inte endast har ett, utan flera barn som på olika sätt kan förmodas bli drabbade av hennes brottsliga handling.

”Fembarnsmamman Jeanette Javell, 42, högg brutalt ihjäl sin pojkvän Ingemar ”Inke” Wallin, 49, med en filékniv när han sov.” (Aftonbladet 2013-01-08).

”Bakom våldsdådet stod enligt åklagaren en 30-årig småbarnsmamma, som uppfattat att den unga kvinnan pratat illa om henne.” (Expressen 2013-04-18).

En 20-årig småbarnsmor från Karlskrona dömdes på onsdagen till fem års fängelse för att ha knivdödat sin 23-årige sambo.” (Aftonbladet 2004-06-09)

Det har i ett antal andra artiklar gått att urskilja hur begreppen *brottsling* och *mamma ställs* mot varandra: Aftonbladet 2005-11-30, Aftonbladet 2006-11-28, Aftonbladet 2015-10-21, (Aftonbladet 2016-08-18) Expressen 2012-08-27 Expressen 2012-12-17, Expressen 2016-01-14, Expressen 2016-02-01, Expressen 2016-02-15. Dessa två begrepp beskrivs av Kordon och Zetterqvist (2012:163) som totala motpoler till varandra och som något som kan användas för att skapa en ännu starkare bild av den kvinnliga brottslingen. När det kommer till media ger motpolerna av att vara kvinna och samtidigt kriminell mycket bränsle åt en nyhetshistoria och kan på så sätt producera fler detaljer och ett större material. Det kan alltså sägas finnas ett stort nyhetsvärde när det kommer till kvinnliga brottslingar. Allt som anses vara kvinnligt är motstridigt med brottslighet och kan användas för att ytterligare förstärka bilden av den kvinnliga brottslingen. Kvinnliga brottslingar beskrivs i första hand som mödrar och man kommenterar flitigt även deras känslor, utseende och kropp. I det fall att den kvinnliga brottslingen också är mamma ställs detta i motsats till att hon är brottsling, då detta enligt de traditionella uppfattningarna inte går hand i hand och därför också kan sägas utesluta varandra (ibid.). Min tolkning är att den mediala framställning som redogörs för

i artiklarna ovan där kopplingar görs mellan den brottsliga kvinnan och det faktum att hon är en mamma tydligt kan kopplas till den stereotyp som Jewkes benämner som ”dåliga mödrar”. Jewkes (2015:143) menar att förutom att kvinnliga gärningspersoner som också är mödrar skadar, dödar och försummar trots att de snarare förväntas vårda så ses de också som en egen kategori av grova brottslingar. Detta bidrar till att de tillskrivs ett upplevt nyhetsvärde som garanterar dem ett stort medialt intresse. Vidare menar Jewkes att ”dåliga mödrar” konceptet är så kulturellt genomgripande att det i princip tillskrivs alla kvinnor, och att det inte heller spelar någon större roll vilket typ av brott de begått, så länge de också råkar vara mödrar (ibid.).

5.2 Monstruösa kvinnor

Att en kvinna begår brott innebär att hon avviker i dubbel bemärkelse, dels genom att vara kvinna och begå ett brott och dels genom att avvika från normen för hur en kvinna förväntas vara, som till exempel omvårdande (Lander 2003). Jewkes (2015) menar att de kvinnor som beskrivs i media ibland jämförs med så kallade ”mytiska monster” och att de konstruktioner som görs av dessa kvinnor då till viss del inspireras från mytologin. I den analys som gjorts har jag tolkat denna kategori av Jewkes som att man i mediala sammanhang inte nödvändigtvis beskriver de kvinnliga brottslingarna som väsen ifrån mytologin men att de däremot kan konstrueras som lömska eller onda individer som genom sina ofattbara handlingar skiljer sig från den ”normala kvinnan”. I ett flertal artiklar (Aftonbladet 2016-09-05, Aftonbladet 2014-12-04, Aftonbladet 2014-06-30, Aftonbladet 2015-03-18, Aftonbladet 2016-07-13, Aftonbladet 2016-08-18, Expressen 2008-09-07, Expressen 2015-10-19, Expressen 2016-07-17) har det enligt min bedömning gått att urskilja en typ av monstruösa kvinnor diskurs när det kommer till den kvinnliga brottslingen. I de utvalda citaten nedan har det tolkats som att kvinnorna på olika sätt kan kopplas till den stereotyp som Jewkes (2015) benämner som ”mytiska monster” på så sätt att den bild som målas upp porträtterar likgiltiga individer som inte visar några känslor över de dåd de utfört. Mina tankar styrs närmast mot en likgiltig, lömsk och beräknande, brutal och kall individ när man läser beskrivningarna av dessa kvinnor. I en av artiklarna beskrivs en händelse med en kvinna som misstänks för mord som obegriplig. Dessa artiklar kan tolkas som att det finns en underliggande tanke om dessa kvinnor som onda och nästintill okänsliga ”monster” och de beskrivs bland annat som lömska och beräknande.

"Den 21-åriga kvinnan band fast mannen vid en stolpe i sin lägenhet. Hon släckte ljuset - och började hugga honom besinningslöst med två knivar." (Expressen 2004-09-19)

"Kombinationen av ärrad kärlek och svartsjuka gentemot en 22-årig kvinna - kärleksrivalen - fick den unga kvinnan att sätta en lömsk och blodig plan i verket." (Aftonbladet 2016-07-13).

"Kattungens ögon rinner". Hur kan en människa som just har dödat sin kärleksrival med hammare och kniv och styckat kroppen göra en sådan sökning på nätet?" (Aftonbladet 2014-12-02)

Bilden som målas upp i en annan artikel är först den av en kvinna som älskar fotboll och tycker om att umgås med sina vänner och i nästkommande mening beskrivs hon som: *mystisk, enstöring* och *skygg*. Dessa beskrivningar av kvinnan sänder snarare tankarna till *något* istället för någon. Detta har av mig tolkats att till viss del passa in på den stereotypen *mytiska monster*. I artikeln gestaltas en kvinna som av sina grannar beskrivs som *skygg* och *mystisk* och som mördar två barn och sedan också försöker döda deras mor. Något som inte alls är förenligt med en normal kvinna:

"Den mordmisstänkta tyska kvinnan älskar fotboll och tycker om att umgås med vänner. Samtidigt beskriver grannar henne som mystisk, en enstöring - närmast skygg." (Expressen 2008-03-21).

I ytterligare ett exempel på detta beskriver krönikören och kriminalförfattaren Liza Marklund mordet i en artikel som hon skrivit för tidningen Expressen:

"Tala om skräckmörderska! Christine Schürerer är så läskig att jag inte hade kunnat hitta på henne. Att slå ihjäl två små barn med en hammare är så vidrigt att det passerar gränsen för vad som är möjligt att fantisera ihop. Så finns det inte heller något motsvarande fall i hela den svenska kriminalhistorien, varken den verkliga eller påhittade. (Expressen 2008-10-15).

Att kriminalförfattaren Liza Marklund beskriver gärningspersonen i fråga som så skrämmande att hon inte ens skulle kunna fantisera ihop henne kan tolkas som att kvinnan är så långt ifrån både en kvinna och en riktig människa som det går att komma, att hon i det närmsta istället är att betrakta som ett monster taget direkt ifrån någons fantasi. Denna skildring har även den tolkats kunna kopplas till kvinnan som monster som Jewkes (2015) beskriver. En annan kvinna benämns som "svarta änkan" något som skulle kunna indikera att det handlar om någon form av mytiskt monster, snarare än en människa:

"Den förste knivhögg hon med en förskärare. Den andre ströp hon med en elsladd. Den tredje brände hon inne. I går dömdes "Svarta Änkan", Carina André, 48, till livstids fängelse för mord på sin make. – Männens dras som flugor till henne, säger en socialsekreterare. Sedan dödar hon dem" (Aftonbladet 2010-08-28)

I Dagens Nyheter vittnar Åsa Ljusberg, uppsökande socialassistent i Farsta, om att man kunnat se en ökning av så kallade aggressiva tonårsflickor på senare år. Här har det uppfattas som att tjejernas beteende ställs i relation till hur pojkar i samma ålder beter sig. Man jämför hur tjejerna förväntas vara, eller i detta fall hur de *inte* förväntas vara utifrån den norm som tillskrivs killarna som enligt citatet i alla tider varit stökiga.

"Fler och fler agerar på samma sätt som stökiga killar alltid har gjort. Nu bildar även tjejer gäng som driver omkring på helgerna. De lever ut ilskan och frustrationen mot andra i stället för att enbart rikta den mot sig själva." (Dagens Nyheter 2004-05-26).

I en annan artikel från Dagens Nyheter har Chefen Bo Olsson, verksam vid ett behandlingshem för tvångsomhändertagna flickor intervjuats och han beskriver de så kallade *aggressiva flickorna* på följande sätt:

"Vi har årligen ett antal incidenter där flickor sparkar och slår de anställda. Ibland är våldet ganska grovt. En natt blev en kvinnlig anställd brutalt misshandlad och inlåst av två flickor. De stal nycklarna till bilen och stack i väg. De verkade helt sakna empati för kvinnan." (Dagens Nyheter 2004-06-07)

Här beskrivs även hur förvånad Bo Olsson blev över hur våldsamma de flickor som bodde på behandlingshemmet var när han först började arbeta där. Tidigare har han i sitt arbete haft kontakt med aggressiva pojkar. Detta indikerar att flickor och våld inte passar ihop och därför möts med förvåning, dessa flickor avviker helt enkelt från normen i och med att de är just flickor. De båda flickorna som misshandlat en kvinnlig anställd vid behandlingshemmet beskrivs av Bo Olsson som att de helt saknar empati för sitt offer. Utifrån denna text tolkas det som om det förekommer konstruktioner av en sorts monstruös stereotyp då flickorna i artikeln karakteriseras av en fullständig brist på empati. Deras beteende jämförs även med killarna något som också bedömts relaterbart till normativ femininitet och att man ser mannen som någon typ av norm som man utgår ifrån i sin bedömning av flickorna.

5.3 Vettvillingar

Stereotypen *galna kvinnor*, vilken benämns av mig som ”vettvillingar” i denna studie, har tolkats som att media vid beskrivandet av vissa kvinnliga brottslingar väljer att lägga stor vikt vid kvinnans psykiska hälsa, som ett sätt att kunna förklara kvinnans brottslighet och hennes brottsliga beteende. Nedanstående artikel handlar om en kvinna som hugger ihjäl sin kärleksrival, den kvinna som mannen hon älskar har ett förhållande med. Kvinnan beskrivs i artikeln som ”*galen av svartsjuka*” och man använder åter igen detta begrepp i samma stycke men beskriver henne då som *galen av olycka*. Det liknar Jewkes (2015) beskrivningar av stereotypen ”den galna kvinnan. Att benämna kvinnan med ordet *galen* kan kopplas ihop med uppfattningen om att hon måste ha någon form utav psykisk störning och något som kan användas för att förklara kvinnans våldsamma beteende och den brottsliga handlingen.

”Den 30-åriga kvinnan var förälskad i samma man som den 33-åriga kärleksrivalen inlett ett förhållande med. Kännedomen om detta gjorde den 30-åriga kvinnan galen av svartsjuka. (Expressen 2012-05-03)

I en artikel från Expressen ligger fokus vid hur den aktuella kvinnan pendlat i sinnestämning och personlighet. Kvinnan beskrivs här utifrån sitt psykiska tillstånd och media kan således sägas bidra till att skapa en bild av en mycket instabil person. Man väljer till exempel att ta upp hur kvinnan ett flertal gånger vistats på olika typer av

psykiatriska anstalter. Den bedömning som görs är att stereotypen den galna kvinnan är applicerbar här då en person som uppfattas som oberäknelig och obehärskad och våldsbenägen passar väl in i denna beskrivning.

”Den kvinna som experterna möter är en person som pendlat mellan många olika sinnesstämningar: Vänner har beskrivit en social idrottstjej, men också en person som kastats ned i avgrundsdjupa depressioner. Den inåtvända tjejen har stundtals bytts mot den självsäkra och kaxiga kvinnan som snäser åt polis och åklagare. Skrattet under rättegången har bytts ut mot chock och tårar när tingsrätten kom med sitt beslut.”
(Expressen 2008-08-28).

I en ytterligare en artikel beskrivs en kvinna på ett sätt där man kan se spår av stereotypen ”den galna kvinnan” Här beskrivs en person som ”saknar spärrar” och som begått en handling som är så hemsk att den inte kan förklaras på något annat sätt än att det ”slagit över” för den individ som utfört dådet.

”Den här händelsen går inte att suddas ut. Normalt folk har hur många spärrar som helst. Det måste ha flingat till ordentligt och slagit över för den som gjorde det.”
(Dagens Nyheter 2008-04-03).

I ett brottsfall gällande en kvinna som ska ha mördade sina två barn går det att i artikelns inledning läsa en beskrivning av kvinnans hälsa vilket ses som ett sätt att försöka hitta en förklaring till det brott hon begått. Även här beskrivs fallet alltså utifrån kvinnans hälsa:

”Den 31-åriga kvinnan som misstänks ha mördat sina två barn, fyra och åtta år gamla, lider av en allvarlig psykisk störning”
(Aftonbladet 2011-12-30).

I ett flertal andra artiklar (Aftonbladet 2005-11-30, Expressen 2004-09-19, Expressen 2016-02-23) har det också tolkats som att det går att se spår av stereotypen ” den galna kvinnan”.

5.4 Begreppet normativ feminitet

Ett annat perspektiv gällande kvinnliga gärningspersoner som dåliga mödrar är kopplingen som anses kunna göras till begreppet normativ feminitet och hur detta kan relateras till den kvinnliga brottslingens moderskap. Lander (2003) menar att kvinnan inom feministisk teori uppfattas som en moralbärare, något som också medför en uppfattning om att en moder inte ska ägna sig åt kriminalitet, då detta innebär att hon avviker från den riktiga kvinnan som moralbärare. En uppfattning som också kan kopplas till genusteorin och det som Hirdman (2004) beskriver som det medärvda genuskontraktet som bestämmer hur kvinnor och män ska uppfatta sina olika roller i samhället. Lander (2003) anför antagandet om att de förväntningar som finns på kvinnan i dagens samhälle bygger på en allmän föreställning om kvinnan som en moralbärare, vilket också kan sägas vara sammanhängande med uppfattningen om att kvinnor skulle ha en naturlig modersinstinkt. Sett till den stereotyp som Jewkes (2015) beskriver som dåliga mödrar skulle det också kunna argumenteras för att dessa kvinnor, genom att sätta sig i en situation där de riskerar att dömas till långa fängelsestraff också passar in i kategorin dåliga mödrar i ytterligare en bemärkelse, nämligen den att de begått en handling som bidrar till att de kommer vara borta från sina barn en längre tid och inte heller kommer kunna vårda och ta hand om dem som den normativa kvinnan förväntas göra. Detta är ett ytterligare tema som gått att urskilja i artiklarna och som i denna studie ansetts relaterbart till stereotypen dåliga mödrar. I nedanstående artiklar beskrivs hur den kriminella kvinnan inte längre får ha någon kontakt med sina barn på grund av den handling hon begått. Och här förtydligas hur hon har genom sitt agerande tagit ifrån sina barn rätten att prata eller träffa sin mamma. Något som står i direkt motsats till hur en kvinna ska vara i termer av omvårdande eller omtänksam. Lander (2003:162) beskriver i sin studie normativ feminitet i relation till att vara mamma och menar att det kan innebära en förlust av legitimiteten som ”god kvinna” att med tvång eller frivilligt förlora sitt barn.

”Trebarnsmamman har belagts med restriktioner och får varken träffa sina barn eller tala med dem i telefon.” (Expressen 2011-07-16).

”Sedan hon frihetsberövades har hon träffat sina barn både under den rättspsykiatriska undersökningen och på häktet. En av hennes döttrar har fått tillstånd att prata med sin mamma tio minuter, en gång i veckan.” (Aftonbladet 2012-12-26)

Ett annat exempel går att finna i denna artikel där vi får möta Grethe, som dömts för grovt våldsbrott efter att ha misshandlat en man blir intervjuad av Aftonbladet där hon tar upp hur hennes handling går ut över hennes barn:

”– Jag är inte stolt över det jag gjort, men det var i gott syfte. Om jag upplever hot mot mig eller min familj vaknar tigrinnan i mig. Grethe fick två års fängelse för misshandel, rån och utpressning. – Jag blev stämplad som en iskall kalkylerande kvinna och fick strängare straff för att jag sa att jag inte ångrade mig och stod för det jag gjort. Som kvinna ska man gråta. Det enda jag ångrar är att det har gått ut över min familj och min son.” (Aftonbladet 2008-11-02).

Grethe menar att en kvinna förväntas gråta och visa ånger för att hon betett sig på ett felaktigt sätt. Vidare berättar hon att hon blev stämplad som en kalkylerande och iskall kvinna för att hon inte visade någon ånger över sitt handlande. Denna artikel visar att kvinnor förväntas bete sig på ett visst sätt och att de genom att avvika från dessa förväntningar kan tillskrivas egenskaper som inte går ihop med bilden av hur en ”normal kvinna” är eller hur hon ska bete sig utan snarare en avvikande kvinna som den Lander (2001) beskriver.

”När styckmordet i Askersund rullades upp 2015 chockades inte bara de inblandade. Även rättsexperter och polisen förvånades över det extrema fallet som de kallade för ofattbart och uppseendeväckande. Jonna Henningsson, som har erkänt att hon har dödat sin "kärleksrival", bryter på flera sätt mot bilden av en mördare, särskilt en styckmördare. – Hon är definitivt den yngsta kvinnliga som vi har haft och hon avviker kraftigt på flera punkter.” (Aftonbladet 2016-07-13)

Som nämnts tidigare i detta avsnitt har det också gått att se spår av begreppet normativ femininitet då vissa av de diskurser som plockats ur artiklarna bedöms innehålla en jämförelse mellan det kvinnliga och manliga och detta kan även i vissa artiklar också kan sägas ställs i direkt relation till varandra. Några exempel på detta illustreras nedan.

”Rikard Lindström, 21, slogs blodig med ett järnrör i bakhuvudet. Förövarna: En 15-årig och två 14-åriga flickor. Det här är helt vansinnigt, jag är fortfarande chockad, säger Rikard. Det första slaget tog i nacken och Rikard föll men reste sig igen. Då slog flickorna ännu en gång med järnröret, så hårt att han svimmade. (Aftonbladet – 2004-01-25)

”Men allra svårast är insikten att han misshandlades av två 14-åriga flickor och en som nyss fyllt 15 år - Jag fattar inte det. Småbrudar håller väl inte på med sånt?”
(Aftonbladet 2010-07-08)

5.5 Genusteori

Ser man till Hirdmans genusteori finns det ett existerande genuskontrakt som bidrar till att kvinnligt och manligt hålls isär eftersom de ses som varandras motsatser. I detta genuskontrakt finns en existerande grunduppfattning om att kvinnor är de som tar hand om hem och barn. (Hirdman 2003). I ett antal artiklar beskrivs kvinnorna som en rak motsats till detta, vilket gör att de inte heller passar in i mallen för hur kvinnor ska bete sig enligt normen och genuskontraktet som Hirdman (2003) beskriver. Genussystemet och genuskontraktet bestämmer hur skillnader mellan könen uttrycks och bevaras i samhället. Enligt Hirdman kan genusbegreppet ses som något socialt konstruerat och genus handlar om vad vi ser eller inte ser i relationen mellan kvinnligt och manligt. Kvinnor och män ingår enligt Hirdman (2003) i ett genuskontrakt som innebär att det kvinnliga och manliga hålls isär då dessa anses vara varandras motsatser. Detta innebär även att dessa två motpoler får olika platser i livet. Artiklarna nedan bedöms enligt den analys som gjorts påvisa hur kvinnligt och manligt ställs mot varandra då det anses finnas en stark uppfattning om att flickor eller kvinnor inte ska kunna utföra vissa typer av brott, det är helt enkelt otänkbart. I en artikel står det att *”småbrudar håller väl inte på med sånt?”* Detta kan ställas i relation till pojkar där man kanske inte hade reagerat på samma sätt, och inte blivit lika förvånad över deras beteende. I citatet nedan beskrivs det till exempel som helt osannolikt att en ”liten tjej” skulle vara kapabel till att mörda någon, att det ytterligare visar på ett beteende som betraktas som ologiskt i och med det faktum att det är en kvinna som gjort sig skyldig till brottet.

Det känns helt otroligt att den här lilla tjejen skulle mörda någon, säger en äldre bekant. Att sedan gå vidare och stycka en kropp, det känns helt absurt ”(Expressen 2014-06-29)

I några andra artiklar (Svenska dagbladet 2008-06-11, Svenska Dagbladet 2014-07-06, Expressen 2005-12-23, Expressen 2016-04-28) har tolkningen gjorts att flickors kriminalitet jämförs mot pojkars och att det kvinnliga och manliga ställs mot varandra. I ett par av artiklarna beskrivs de som att *”Unga tjejer börjar bli mer brottsaktiva och komma i kapp killarna.”* I ytterligare en artikel tas ämnet om hur tjejers våldsbeteende indikerar att de börjar luta mot att de liknar killar och deras beteenden allt mer vilket skulle innebära att det är killarna som utgör normen och att flickornas beteende indikerar att de beter sig mer som pojkar förväntas göra än som flickor. Även i citaten nedan påpekas hur flickorna alltmer närmar sig pojkarnas beteende istället för att uppföra sig som flickor:

”Ja, jag tycker nog att det har ökat under de senaste två-tre åren, och att tjejerna har närmat sig killarnas beteende, säger kriminalinspektör Gunilla Blomberg.” Svenska Dagbladet (2011-11-29)

”- Vi ser nu att den typen av brott som tidigare framför allt grabbar ägnade sig åt, som misshandel och rån, även blir allt vanligare att tjejer gör sig skyldiga till, säger han och menar att det är en tuffare jargong från unga tjejers sida – även i de fall där det inte leder till polisanmälan.” (Dagens nyheter 2012-01-12)

”Hjärtat säger att inte kan tre så unga flickor ha begått så allvarliga brott framför allt mot andra tjejer. Att det handlar om tonårstjafs och olyckliga omständigheter. Hjärnan däremot säger att flickorna behöver professionell hjälp från vuxenvärlden, dels för att frigöra sig från sällskapet, men också för att skaffa sig nya värderingar mera i linje med hur samhället anser att man ska uppträda. (Expressen 2007-05-07)

En intressant fråga är huruvida samma typ av resonemang gällande hur det enligt samhället är rätt att uppträda skulle finnas med i denna artikel om den istället handlat om pojkar som utfört brottet mot andra pojkar, eller i alla fall om det skulle läggas lika

stor vikt vid att påpeka det. Det finns en återkommande dialog i artiklarna om hur avvikande och ovanligt det är när kvinnor begår våldsamma handlingar eller mord. Och deras beteende jämförs i flera av artiklarna med vad man skulle kunna tolka som typiskt manliga egenskaper. Att en ung tjej har en kniv beskrivs i ett citat som sjukt och i en annan artikel kan man läsa om hur den kvinna som mördat sin kärleksrival på flera olika sätt bryter mot bilden av hur en mördare anses vara:

"Kvinnliga mördare har fascinerat mänskligheten i alla tider" (Aftonbladet 2016-07-13)

"Det är sjukt att en ung tjej har kniv" (Expressen 2005-03-07)

"När styckmordet i Askersund rullades upp 2015 chockades inte bara de inblandade. Även rättsexperter och polisen förvånades över det extrema fallet som de kallade för ofattbart och uppseendeväckande. Jonna Henningsson, som har erkänt att hon har dödat sin "kärleksrival", bryter på flera sätt mot bilden av en mördare, särskilt en styckmördare" Aftonbladet 2016-07-13)

6. Diskussion

Studiens resultat har bidragit till följande slutsatser: beskrivningar av den brottsliga kvinnan har, sedan det började forskas kring detta område alltid närmats ur en annan synvinkel än den som används för att förklara mäns brottslighet. Män har uppfattats som normen och det är också männen som begår flest brott och man har därför även utgått från männen när det kommer till brottsforskningen. Medias beskrivningar av den kvinnliga brottslingen kan sägas följa vissa oskrivna riktlinjer. Eftersom ovanliga brott har ett stort nyhetsvärde och kvinnor som begår våldsbrott eller mord är sällsynta så får denna typ av brott ett högt nyhetsvärde. Detta bidrar i sin tur till att media genom åren fortsatt att locka sina läsare genom olika beskrivningar av dessa kvinnor som faller inom ramen för begreppet stereotyper. Den föreliggande studiens syfte har varit att undersöka hur kvinnliga våldsbrottslingar framställs av media. Dessa framställningar relaterades till utvalda teman kopplade till Jewkes stereotypiska kategorier av kvinnliga

gärningspersoner samt till begreppet normativ feminitet. Att kvinnor i kombination med våldsbrott eller mord är ett hett ämne råder det inte några tvivel om. Inte heller att media spelar en stor roll i dagens samhälle, inte minst när det kommer till att vara en utav de mest framträdande källorna till brottslighet som människor har. Detta skulle också kunna innebära att media även bidrar till olika stereotyper gällande gärningspersoner beroende på hur de väljer att framställa dessa gärningspersoner i sina artiklar. I denna studie tolkas det som att media fortfarande idag använder sig av vissa stereotypa uppfattningar när det kommer till hur man väljer att beskriva kvinnliga gärningspersoner.

I det utvalda materialet har det gått att se att media befinner sig i en slags position där de själva kan bestämma hur ett specifikt fenomen ska beskrivas. I detta fall hur kvinnliga våldsbrottslingar ska framställas. Genom att återge kvinnliga brottslingar utifrån olika stereotypiska kategoriseringar kan inte media sägas gynna en nyanserad bild utav den kvinnliga brottslingen. Den bedömning som gjorts är att det i de analyserade artiklarna gått att urskilja spår av ett par av de stereotyper som Jewkes (2015) menar att media kan använda i sin kategorisering av brottsliga kvinnor. I resultat och analys avsnittet tas dessa stereotyper: *dåliga mödrar*, *kvinnor som monster* och *galna kvinnor upp*. Vidare har det tolkats som att studiens resultat stämmer väl överens med tidigare forskning i det avseende att de kvinnliga brottslingarna som förekommer i artiklarna i olika grad kan sägas framställas utifrån de stereotyper som Jewkes beskriver. Bland annat skriver man om dessa kvinnor i termer av dåliga mödrar, monsterliknande och galna. Detta tyder också på att media till viss del skulle kunna vara en bidragande faktor till att dessa föreställningar som omringar kvinnliga brottslingar fortsätter att användas och på så vis blir en del av den allmänna uppfattningen om den kriminella kvinnan. Det blir också tydligt i analysdelen att uppfattningen om mannen som norm fortfarande är aktuell, då till exempel våldsamma flickors beteende jämförs med att de alltmer börjar likna pojkar i sitt sätt. Resultaten som framkommit i denna studie tolkas som att de stereotyper som använts för att beskriva kvinnors brottslighet ända sedan Lombroso med flera började forska kring ämnet, till viss del existerar än idag och att dessa stereotyper i vissa fall även fortsätter att skapas, bland annat genom massmedia. Detta konstaterande är något som skulle kunna relateras till medias vilja att sälja nyheter men också till det nyhetsvärde som ovanliga våldsbrott idag tillskrivs.

Resultatet kan också relateras till socialkonstruktivismen som Burr (2006) beskriver som att vi människor genom våra sociala samspel skapar vår kunskap om världen omkring oss. Det antagande som gjorts är att det går att se spår av socialkonstruktivismen i artiklarna då detta förhållningsätt innebär att manligt och kvinnligt ska ses som något som hela tiden skapas utifrån interaktionen mellan människor och i olika sociala sammanhang. De sociala konstruktionerna i vårt samhälle har enligt socialkonstruktionismen en betydande roll gällande att bidra till skapandet av vad som i samhället anses vara normalt och inte. Studien har även berört det faktum att den framställning som media bidrar med gällande brottsligheten är en av de största eller i många fall den enda källan till brottslighet som vi människor har idag. Att media bidrar till vår uppfattning gällande brottslighet har beskrivits tidigare i studien och även hur dessa uppfattningar kan sägas påverka vad som i samhället anses vara avvikande respektive normalt. De uppfattningar som vi får av media kan därför sägas reproduceras i våra interaktioner där vi tillsammans med andra människor skapar olika ”sanningar”.

En kvalitativ innehållsanalys bidrar till ett mindre material än vid en innehållsanalys med kvantitativa inslag. I en kvantitativ innehållsanalys hade det varit möjligt att använda sig av ett mycket större material i sin undersökning och på så sätt också kunnat få en större helhetsbild utav ämnet och också dra generella slutsatser. Självklart innebär också studiens avgränsning till att endast inkludera ett visst antal tidningar att många artiklar som kunnat vara av intresse från annan press gått förlorad i denna studie.

6.1 Resultat i förhållande till studiens frågeställningar

Tanken med detta avsnitt är att bland annat belysa hur media, som idag är en stor del av vårt samhälle och som fungerar som en av de största källorna när det kommer till information gällande brottslighet också kan anses vara en stor kraft när det kommer till att påverka hur människors uppfattningar om brottslighet ser ut och vad som kan uppfattas som avvikande. Av analysen framgår att de kvinnor som begår våldsbrott eller mord ofta blir beskrivna som avvikande i massmedia på grund av att de inte uppför sig eller agerar som kvinnor förväntas göra enligt normen. De bryter helt enkelt mot föreställningen om hur en normal kvinna ska vara. Beskrivningarna av de brottsliga kvinnorna har över tid ställts i kontrast med hur en kvinna förväntas vara och bete sig. En ofta förekommande uppfattning är att det är avvikande i dubbel bemärkelse att vara kvinna och dessutom begå våldsbrott. Den kvinnliga gärningspersonen kopplas ofta

ihop med attribut som kan anses oförenliga med ”den normala kvinnan” Och än idag väljer massmedia i många fall att fokusera på att jämföra dessa kvinnor med olika stereotyper som till exempel dåliga mödrar och monsterliknande varelser med mera i sina beskrivningar. Det resultat som framkommit i studien är att kvinnliga gärningspersoner än idag ofta porträtteras utifrån olika stereotyper och att det inte är ovanligt att det i dessa beskrivningar förekommer icke kvinnliga framställningar som kan tolkas som motsatsen till hur en kvinna ska vara. Resultaten tyder också på en tendens att vilja förklara kvinnornas brottslighet på andra sätt än männens. Till exempel genom att lägga fokus vid deras hälsa. Den bild man får av dessa kvinnor är att de inte är ”riktiga kvinnor” då de tillskrivs attribut som skalar av en del av deras kvinnlighet. Media är idag en av de mest framstående källorna till information gällande brottslighet för de flesta människor och kan därför antas ha en stor påverkan när det kommer till vår uppfattning om kvinnliga gärningspersoner. Idag innehar media en makt som gör det möjligt för dem att porträttera kvinnliga brottslingar enligt sin egen uppfattning i sina beskrivningar för att hjälpa till att skapa ett stort nyhetsintresse. Om vi, allmänheten tar till oss dessa förklaringar och konstruktioner av de kvinnor som begår brott utan att kritiskt ifrågasätta de beskrivningar vi läser i media och sedan för dem vidare i våra sociala interaktioner med andra människor, kan då inte vi alla på något sätt påstå bidra till de stereotypa uppfattningar som kan sägas finnas om: *den onormala kvinnan?*

6.2. Studien i relation till tidigare forskning

Den tidigare forskning som jag tagit del av under denna studie kan sägas likna det resultat som framkommit i denna studie på följande sätt: I den tidigare forskning som använts har det gått att utläsa att kvinnliga brottslingar har – och än idag kan uppfattas som avvikande icke kvinnor. Det har också tolkas som att det finns en viss enighet mellan denna studie och tidigare forskning gällande medias roll i konstruktionen av den kriminella kvinnan. I de analyserade artiklarna finns det spår av de stereotyper som Jewkes (2015) beskriver i sin forskning om media och brott. Tidigare forskning visar också på hur media kan välja att skapa en viss typ av bild av kvinnliga brottslingar, något som också framkommit i denna studie. I analysen har det tolkats som att media gärna väljer att använda sig av dessa stereotypa uppfattningar om kvinnliga brottslingar, något som den tidigare forskningen också belyser. Denna studie antas till viss del kunna

bidra med att förstärka den redan idag existerande bilden av medias rapportering om kvinnliga brottslingar som avvikande icke kvinnor.

6.3 Hur resultaten kan tolkas i relation till vald teori och tidigare forskning

Studiens resultat tolkas som att det finns en koppling mellan massmedias framställning av kvinnliga gärningspersoner och de sociala konstruktionerna av kvinnligt och manligt som finns i vårt samhälle och även till begreppet normativ femininitet i det avseende att de kvinnliga gärningspersonernas beteende ses som avvikande från normen, vilket skulle indikera att dessa kvinnor bryter mot de riktlinjer som finns för hur en kvinna ska bete och föra sig. Resultaten har även tolkats utifrån Hirdmans genusteori.

Barlebo Wennberg (2010) menar att vår verklighet är något som är socialt konstruerat och består av olika förklaringar som vi människor själva skapar. Allwood & Erikson beskriver hur de sociala konstruktionerna har en viktig roll när det kommer till skapandet av den bild som vi människor har av vad som anses vara normalt respektive onormalt. De sätter även standarden för hur vi förstår olika fenomen (Allwood & Erikson 2012:122f). Ur ett socialkonstruktionistiskt perspektiv anses vi människor skapa vår kunskap om världen genom våra sociala interaktioner med andra människor (Burr 2006). Sett ur dessa perspektiv kan de olika konstruktioner media använder i sina beskrivningar av kvinnliga gärningspersoner också antas spridas vidare i de processer där vi människor på olika sätt integrerar med varandra. På så sätt kan detta också leda till en fortsatt produktion av stereotypa uppfattningar om kvinnliga gärningspersoner. I de analyserade artiklarna har det enligt mig gått att urskilja olika stereotyper som media använder sig av, som till exempel kvinnliga gärningspersoner som dåliga mödrar, monster och galna. När media väljer att i sina artiklar använda sig av dessa stereotypa beskrivningar bidrar de också enligt min mening till viss del till att dessa tolkningar av kvinnliga gärningspersoner återges och på så sätt lever vidare. Hacking (1999) anser att det är oundvikligt att genus och kön kategoriseras och att beskrivningarna av dessa begrepp medverkar till olika typer av självbilder som i sin tur skapar socialt konstruerade människor. Enligt Hirdmans genusteori skildrar genus de existerande föreställningarna gällande kvinnligt och manligt. Genussystemet innebär enligt Hirdman att kvinnligt och manligt skapas i genussystemet med hjälp av sociala konstruktioner och olika ordningsmönster. Vidare menar Hirdman (2003) att det finns en grunduppfattning som går ut på att kvinnor ska ta hand om hem och barn medan

mannen är den som ska ta hand om kvinnan genom till exempel försörjning. Denna grunduppfattning om att kvinnan förväntas ta hand om hem och barn tydliggörs också i analysen av artiklarna där de kvinnliga gärningspersonerna beskrivs som motsatsen till omvårdande kvinnor och bra mödrar, alltså som motsatsen till hur kvinnan enligt genusteorins grunduppfattning förväntas vara. Pollack (2001) har studerat massmedias roll gällande åsikter och värderingar när det kommer till brottslighet. Resultaten av forskningen visar att media spelar en stor roll i produktionen av människors bild av brottslighet. Vidare menar Pollack att människors uppfattningar om brottslighet kan bli styrda åt en viss riktning på grund av att media väljer hur och vad som ska publiceras. Detta kan enligt Pollack leda till att människors föreställningar om verkligheten blir påverkade. (ibid.). Pollack menar att media skapar en egen verklighet med hjälp av sina artiklar där kriminalitet framstår som ett av samhällets mest hotande problem skapat av avvikande individers gärningar (Pollack 2001:318). Den analys som gjorts är att media, som i detta fall utgörs av svensk press kan sägas vara en bidragande faktor i skapandet av den kvinnliga våldsbrottslingens image på så sätt att man ofta väljer att tillskriva dessa kvinnor attribut som kan anses vara motsatsen till den existerande uppfattningen om hur en kvinna ska vara och hur hon ska bete sig. Som Pollack (2001) nämner så är media idag en av våra största källor till nyheter och kan således sägas nå ut till en stor skara människor som på ett eller annat sätt tar del av den information som media väljer att publicera. Det har under studiens gång gått att konstatera att kvinnor idag fortfarande tillskrivs attribut som: galna, dåliga mödrar och psykiskt sjuka i media i samband med att de begår våldsbrott eller mord. Dessa beskrivningar i media passar väl in på de stereotyper som Jewkes (2015) beskriver. Svensk media kan därför sägas vara en källa som bidrar till att dessa stereotypa framställningar av kvinnliga brottslingar lever vidare då det ligger i deras intresse att sälja och därför också skapa stora rubriker som kan bidra till att fånga läsarnas intresse. Davies (2011) beskriver hur brottsrapportering har en tendens att återuppliva olika myter som finns gällande olika stereotyper för brottslingar. Enligt Davies finns en överdriven bild av våld och sexualbrott i vårt samhälle. Davies (2011: 61) påpekar också att det finns mycket specifika och förenklade framställningar och kulturella konstruktioner av brott och brottslingar inom media. Medias mytologisering omfattar en överdriven bild av könsstereotyper vilket också innebär att olika attribut tilldelas män respektive kvinnor. Davies (2011) menar att dessa stereotyper framträder väldigt tydligt i medias

representationer av våld och sexbrott. I ett flertal av artiklarna som analyserats har jag kunnat urskilja tydliga likheter mellan Davies beskrivningar av medias brottsrapportering och hur Svensk media beskriver kvinnliga brottslingar. Det blir tydligt att det finns skillnader i hur kvinnor respektive män beskrivs av media. BRÅ (2008) drar slutsatsen att kvinnor och mäns brottslighet närmar sig varandras men att skillnaderna mellan kvinnor respektive mäns brottslighet trots detta fortfarande är stora. Rapporten visar på att en möjlig förklaring till dessa förändringar i brottsmönster för kvinnor och män skulle kunna finnas i de förändringar gällande könsroller och förväntningar som både kvinnor och män idag växer upp och lever med (ibid.). I ett antal artiklar går det att läsa hur flickors beteenden när det kommer till brottslighet alltmer kan liknas vid killars och deras beteende beskrivs mer som killar beteende och hur långt dessa beteenden ligger från hur man förväntar sig att flickor ska bete sig.

6.4 Förslag till fortsatt forskning

Det vore enligt mig intressant med mer omfattande forskning kring både kvinnors brottslighet men också kvinnors brottslighet i relation till media. Jag har i denna studie valt att utgå från de beskrivningar som Svensk media väljer att använda sig av när de skriver om kvinnliga våldsbrottslingar. Ett förslag till vidare forskning som enligt mig skulle kunna vara av intresse är att ta reda på hur de kvinnliga brottslingarna själva ser och skulle beskriva sig samt i hur stor grad medias porträttering av kvinnliga gärningspersoner kan sägas vara en bidragande faktor till hur allmänhetens syn på kvinnliga brottslingar ser ut idag men också till hur kvinnorna i fråga ser på sig själva. Ett antagande som gjorts efter denna studie är att forskningen inom kriminologin skulle ha mycket att vinna på att lägga mer resurser på forskning kring brottsligheten hos den del av vår population som begår minst antal brott.

7. Källförteckning

Allwood, C.A. & Erikson, M.G. (2012) *Grundläggande vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur

Angelöw, B & Jonsson, T (2000) *Introduktion till socialpsykologi*, Lund: Studentlitteratur

Bryman, A (2013). *Samhällsvetenskapliga metoder* Stockholm: Liber AB.

Bergström, G & Boréus, K (2005) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Bergström, G & Boréus, K (2013) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Burr, V. (1995) *An introduction to social constructivism*. Taylor & Francis e-Library.

Eriksson, L.A. & Wiedersheim-Paul, F. (2008) *Att utreda forska och rapportera*. Malmö: Liber.

Estrada, F, Bäckman , O & Nilsson, A. (2015) *The darker side of equality? The declining gender gap in crime: Historical trends and an enhanced analysis of staggered birth cohorts*. Department of Criminology, SOFI, Stockholm University.

Hirdman, Y. (2003). *Genus- om det stabilas föränderliga former*. Malmö. Liber.

Hirdman, Y. (2007). *Gösta och genusordningen: feministiska betraktelser*. Stockholm. Ordfront.

Jewkes, Y. (2015). *Media and crime*. London Sage Publications, Ltd.

Kordon, S & Wetterqvist, W (2006) *Gärningsmannen är en kvinna: En bok om kvinnlig brottslighet*. Stockholm: Bokförlaget DN

Krippendorff, K, (2013) *Content analysis - an introduction to its methodology*. Sage publications, Inc.

Lander, I (2003) *Den flygande maran: En studie om åtta narkotikabrukande kvinnor i Stockholm*, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Pollack, E (2001) *En studie i medier och brott*. Stockholm: Stockholms universitet, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation.

Pollack, E. (2008) "Medier och brott". I: Granhag, A. & Christianson, S-Å (red.), *Handbok i Rättspsykologi*. s. 423-435. Stockholm: Liber.

Sarnecki, J. (2009). *Introduktion till kriminologi*. Lund: Studentlitteratur.

Davies, P. (2011). *Gender, crime and victimisation*. Sage publications, Inc.

Thomsson, H. (2010). *Reflexiva intervjuer*. Lund: Studentlitteratur

7.1 Internetkällor

BRÅ - Rapport: 2008:23. Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007. Hämtad från:
<https://www.bra.se/bra/publikationer/arkiv/publikationer/2008-11-21-brottsutvecklingen-i-sverige-fram-till-ar-2007.html>

Normann, M. (2009) *Kriminologins blinda fläck* Hämtad från:
http://www.fbf.fi/ikaros/arkiv/2009-3/Ikaros309_s4-5.pdf

Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning* Hämtad från: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

7.2 Analyserade artiklar

Aftonbladet (2004-01-25) *Småflickor slog Rikard medvetlös*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article11097775.ab>

Aftonbladet (2004-06-09) *19-årig småbarnsmamma högg ihjäl sambo*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article10462904.ab>

Aftonbladet (2005-11-30) *Hon var galen av svartsjuka*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article10719132.ab>

Aftonbladet (2006-11-28) *Mamma högg ihjäl sin man*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article11004650.ab>

Aftonbladet (2008-11-02). *Högg med kökskniv*. Hämtad från: <https://web-retriever-info.com/webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920081102790320&serviceId=2>

Aftonbladet (2009-01-16) *Hon ljuger utan att flacka med blicken* Hämtad från:
<https://web-retriever-info-com.webproxy.student.hig.se/services/archive/nextPage>

(Aftonbladet 2010-07-08) *"Hon slog mig blodig"*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/wendela/article12381512.ab>

(Aftonbladet 2010-08-28) *"Män dras som flugor till henne"*
Hämtad från: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article12445725.ab>

Aftonbladet (2011-12-30) *Sigtunamamman lider av allvarlig psykisk störning*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14145069.ab>

Aftonbladet (2012-12-26) *Högg ihjäl sin sambo*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article15983106.ab>

Aftonbladet (2013-01-08). *"Medicinen fick mig att mörda"*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article16033275.ab>

Aftonbladet (2014-06-30) *Hälsningen till exet: Lycka till*. Hämtad från: <https://web-retriever-info-com.webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=0573492014063078ccae709e856760fa84c3895d5d9950&serviceId=2>

Aftonbladet (2014-12-02) *Cantwell: "Hur kan man mörda och googla på katter"*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/oisincantwell/article19956559.ab>

Aftonbladet (2014-12-04) *Ryttarinnan: "Det var kaos i huvudet"*. Hämtad från:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article19966754.ab>

Aftonbladet (2015-03-18) Hämtad från:

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/oisincantwell/article20487752.ab>

Aftonbladet (2015-10-21) *Kvinna erkänner att hon dödat 43-åring*. Hämtad från:

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21620849.ab>

Aftonbladet (2016-02-01). *Småbarnsmamma åtalas för knivmord*. Hämtad från:

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article22183770.ab>

Aftonbladet (2016-07-13) *"Kvinnliga mördare har fascinerat mänskligheten i alla tider."* Hämtad från: <https://web-retriever-info->

[com.webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=05774220160713deb60ff5c2e2c82d687346eef6c684bd&serviceId=2](https://web-retriever-info-com.webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=05774220160713deb60ff5c2e2c82d687346eef6c684bd&serviceId=2)

Aftonbladet (2016-08-18) Hämtad från:

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23359871.ab>

Aftonbladet (2016-09-05) *"Har alltid varit extremt manipulativ"* Hämtad från:

<https://web-retriever-info-com.webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=05734920160905baae8fa82af3dfcf28222cfe128587fd&serviceId=2>

Dagens Nyheter (2004-05-26) *Allt fler tonårsflickor slåss* Hämtad från:

<http://www.dn.se/insidan/allt-fler-tonarsflickor-slass/>

Dagens Nyheter (2004-06-07) *"Det gäller att förstärka det goda"* Hämtad från:

<http://www.dn.se/insidan/det-galler-att-forstarka-det-goda/>

Dagens nyheter (2008-04-30) *Arboga 2008-04-03* Hämtad från:

<http://www.dn.se/nyheter/arboga-2008-04-03/>

Dagens nyheter (2012-01-12) *Våldet bland unga tjejer ökar kraftigt*. Hämtad från:
<http://www.dn.se/nyheter/sverige/valdet-bland-unga-tjejer-okar-kraftigt/>

Dagens Nyheter (2014-07-07) *Styckmordet i Askersund ovanligt brott*. Hämtad från:
<https://web-retriever-info-com.webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=05091520140707b4364daef03c507ac9ef409691781579&serviceId=2>

Expressen (2004-09-19) Hämtad från: <https://web-retriever-info-com.webproxy.student.hig.se/services/archive/displayDocument?documentId=050910200409193229904&serviceId=2><https://www.google.se/>

Expressen. (2005-03-07) *"Det är sjukt att en ung tjej har kniv"* Hämtad från:
<http://www.expressen.se/nyheter/det-ar-sjukt-att-en-ung-tjej-har-kniv>

Expressen (2005-12-23) *Tjejgänget tog till rena maffiametoder*. Hämtad från:
<http://www.expressen.se/gt/tjegganget-tog-till-rena-maffiametoder/>

Expressen (2016-07-17) Hämtad från: <http://www.expressen.se/gt/tre-kvinnor-atalas-for-brutal-kidnappning/>

Expressen (2006 -11-23) *"Tre tonårsflickor misshandlade 16-åring"* Hämtad från:
<http://www.expressen.se/nyheter/tre-tonarsflickor-misshandlade-16-aring/>

(Expressen 2007-05-07) *"Hon gick mig på nerverna"* Hämtad från:
<http://www.expressen.se/gt/hon-gick-mig-pa-nerverna/>

Expressen (2008-03-21). *"Hon var en enstöring"* Hämtad från:

<http://www.expressen.se/nyheter/hon-var-en-enstoring/>

Expressen 2008-08-28). *Tyskans många olika ansikten* Hämtad från:

<http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-manga-olika-ansikten/>

(Expressen 2008-09-07) *De är nordens farligaste kvinnor*. Hämtad från:

<http://www.expressen.se/nyheter/de-ar-nordens-farligaste-kvinnor/>

Expressen (2008-10-15). *Liza Marklund: Hon är så läskig att jag inte hade kunnat hitta på henne själv* Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/liza-marklund-hon-ar-sa-laskig-att-jag-inte-hade-kunnat-hitta-pa-henne-sjalv/>

(Expressen 2011-07-16) *Pusselbiten i Filipstadsmordet*. Hämtad från:

<http://www.expressen.se/nyheter/pusselbiten-i-filipstadsmordet/>

Expressen (2012-08-27). *Flickvännen åtalas för mord på "Inke"*. Hämtad från:

<http://www.expressen.se/nyheter/flickvannen-atalas-for-mord-pa-inke/>

Expressen (2012-12-17). *Högg ihjäl sin sambo på midsommar*. Hämtad från:

<http://www.expressen.se/nyheter/hogg-ihjal-sin-sambo-pa-midsommar/>

Expressen (2012-05-03) *Därför högg hon ihjäl sin kärleksrival*. Hämtad från:

<http://www.expressen.se/kvp/darfor-hogg-hon-ihjal-sin-karleksrival/>

Expressen (2013-04-18). *Kvinna misshandlade en ung tjej med järnrör*. Hämtad från:

<http://www.expressen.se/kvp/kvinna-misshandlade-en-ung-tjej-med-jarnror/>

Expressen (2014-06-29) Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/dokument/ett-mord-som-kommer-att-ga-till-historien/>

Expressen (2015-10-19) *Trebarnsmamma misstänkt för mord*. Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/trebarnsmamma-misstankt-for-mord/>

Expressen (2016-01-14) *Åtalet dröjer mot trebarnsmamman*. Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/atalet-drojer-mot-trebarnsmamman/>

Expressen (2016-02-01) *Småbarnsmamma åtalas för mord på man*. Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/smabarnsmamma-atalas-for-mord-pa-man/>

Expressen (2016-02-15) *Mamman: "Tror han fick bli syndabock"*. Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/mamman-tror-han-fick-bli-syndabock/>

Expressen (2016-02-23) *Småbarnsmamman: "Jag hörde röster"*. Hämtad från: <http://www.expressen.se/nyheter/smabarnsmamman-jag-horde-roster/>

Expressen (2016-04-28) "Vi måste prata om det kvinnliga gatuvåldet" Hämtad från: <http://www.expressen.se/kultur/vi-maste-prata-om-det-kvinnliga-gatuvaldet/>

Svenska dagbladet (2008-06-11) "Vanligare att tjejer slår ner tjejer" Hämtad från: <http://www.svd.se/vanligare-att-tjejer-slar-ner-tjejer>

Svenska Dagbladet (2014-07-06) *Askersundsmordet mycket ovanligt* . Hämtad från: <http://www.svd.se/askersundsmordet-mycket-ovanligt>

Svenska Dagbladet (2011-11-29) *Polisen möter allt råkare tjejevåld*

Hämtad från: <http://www.svd.se/polisen-moter-allt-raare-tjeivald>